

i det private rom

MÅNEDENS KUNSTNERE

REDAKTØR: ELISABETH KLEVEN

 VESTBY
KUNSTFORENING

© Vestby Kunstforening 2008

Boken er satt med The Sans 9/14 og Caflich Script Pro

Papir : 150 g Multi Art Silk

Design og typografi: Bjørg Omholt

Trykk: Valdres Trykkeri AS

Innbinding: Gjøvik bokbinderi AS

Omslagsdesign: Elisabeth Kleven

ISBN 978-82-991907-1-8

PROSJEKTGRUPPEN «I det private rom»

Fra venstre: Elisabeth Kleven (redaktør), Greta Rimington (representant for Vestbykunstnerne),

Bjørn Linnestad (lokalhistoriker),

Ragnhild Bogstrand (leder i Vestby Kunstforening/utgiver).

Kjære Leser

Fra redaktøren

Artiklene i denne boken er skrevet av frilans-journalister som har formidlet sine opplevelser fra spennende møter med kunstnere i Vestby kommune. Brorparten av artikkeltekstene er publisert i tidsrommet 2003-2006 i månedsmagasinet Vestby Nytt. Når artiklene nå er oppgradert til bokform, har det vært påkrevet med noe justering for å få et helhetlig inntrykk. Artiklene er ikke vesentlig omredigert, men enkelte feil er rettet og layout er justert. Men det er også kommet helt nye tekster til – samt et langt rikere billedmateriale – god fornøyelse!

Elisabeth Kleven

Frilans journalist/redaktør tekst og foto

Fra Vestby Kunstforening

Vestby Kunstforening ble stiftet i 1979. Hovedformålet til foreningen er å fremme interesse og forståelse for kunst. De siste årene har Vestby Kunstforening, på en systematisk måte, trukket frem lokale kunstnere i et forsøk på å kaste lys over den enestående bredden av kunstnere vi har i vår egen kommune. I perioden 2003-2006 ble rundt 50 kunstnere profilert som «Månedens kunstner». I tillegg til solid presseomtale ble kunstnerne også gitt anledning til å stille ut sine arbeider, til nytte for dem selv, men først og fremst til glede for lokalbefolkningen.

Som en avslutning på profileringsarbeidet er det en glede for oss i Vestby Kunstforening å kunne presentere et utvalg av månedens kunstnere i bokformat. Vi har valgt å avgrense utvalget til å omfatte kunstnere som har sine uttrykk i «materielle former». Dette er dermed blitt en illustrert kavalkade over 32 kunstnere som er bosatt i Vestby, Son, Hølen, Kjøvangen og Hvitsten, og som arbeider innenfor billedkunst, tekstilkunst, smykkekunst, keramikk og skulptur.

I boken er det ikke fullstendige CV-er over kunstnerne, men for dem som søker mer informasjon og referanser henviser vi til Kunstnernes Informasjonskontor (www.kik.no).

Vestby Kunstforening takker redaktør Elisabeth Kleven for det omfattende arbeidet hun har lagt ned i dette prosjektet, både med hensyn til tekst og bildemateriale. Videre rettes en takk til Bjørn Linnestad og Greta Rimington for deres bidrag i prosessen fram til ferdig bok. Rammemakeriet i Son og Rygge Vaaler Sparebank i Vestby takkes for at de har stilt utstillingsarealer til rådighet for månedens kunstnere. Videre setter vi pris på at særlig Moss Avis og Østlandets Blad har bidratt til at de månedlige presentasjonene av Vestby-kunstnere er blitt lest også utover kommunens grenser. Sist, men ikke minst, takker vi for et godt samarbeid med lokalmagasinet Vestby Nytt, hvor størstparten av tekstmaterialet i denne boken er hentet fra.

Ragnhild Bogstrand, Leder VKF

Velkommen til spennende møter med våre lokale samtidskunstnere!

Vår i Kjøvangen
(Blandingsteknikk, 2007)

Foto: Øystein Franck-Nielsen

*Naturen rundt Son er
vakker i alle årstider;
sommer som vinter,
høst som vår. En tidlig
vårdag i Kjøvangen
spilte Pan på sin fløyte
en symfoni i hvitt og
grønt!*

GRETA RIMINGTON

Kunstboken «I det private rom» er det aller første bokverk i sitt slag – i vår kommune. Ved å samle den visuelle samtidskunsten mellom to permer, ønsket Kunstforeningen å videreføre det gode samarbeidet med de etablerte, fastboende kunstnerne i Vestby.

Arbeidsgruppen ble nedsatt etter initiativ fra Vestby Kunstforening, og hadde sitt første møte 15. januar 2007. Som arbeidsgruppens representant for Vestbykunstnerne, samt som styremedlem i Vestby Kunstforening, har interessen for bokprosjektet – og den positive holdningen fra kunstnerne – vært til glede og inspirasjon.

For de fleste kunstnere vil en slik bok være til nytte. Den kan brukes som referanse ved søknader, og også overfor media. Boken er god og varig PR for den enkelte, og vil etter hvert få et bredt nedslagsfelt ved at den gjøres tilgjengelig ved kunstneres egne utstillinger.

På vegne av kunstnerne rettes en stor takk til Vestby Kunstforening, som har holdt stø kurs i arbeidet med å gjøre oss mer kjent for lokalmiljøet. Takk for initiativet til boken, og for gjennomføringen av prosjektet. Denne boken er et produkt å være stolt av.

Son, april 2008

Greta Rimington
Billedkunstner/tekstildesigner

INNHOOLD

6	INNLEDNING	90	BODIL CAPPELEN
8	LISE GAUDERNACK	96	KJELLRUN FORFANG PORSVIK / RIGMOR PORSVIK
14	FINN HALD	100	DOROTHEA VOLKART NORDAHL
20	ARNE SAMUELSEN	106	OLE MARTIN SKAUG
26	ERIK PLØEN	112	CHRISTINE HALD
32	HANNE LUNDER	116	KNUT NATVIK
38	GRETA RIMINGTON	120	ELIN STRANGER AUNE
44	INGER THOME	124	TURID BOGSTAD
48	KARIN EIE	128	KAJA BOLETTE RØED
52	ERIK THOME	132	RANDI DUBORGH
58	TURID MJELVE	136	KJERSTI NÆSS
62	GUNNAR AUNE	142	TOMAS SÆTTEM
66	THERESE NORTVEDT	148	MIKAEL HOLMBERG
72	BENTE BØYESSEN	152	ANNE-KAREN HELLY-HANSEN
76	HELLE PETTERSON	156	CHRISTINE GAUDERNACK
80	ARILD MIDTHUN	160	ETTERORD
86	INGER KVARVING		

INNLEDNING

Den store kunstnertettheten i Vestby er slående og knapt tilfeldig, men ikke så enkel å analysere. Når det skapende miljø først er der, vil det ha sin egen dynamikk til utvidelse, men hva så før man hadde kommet så langt? Vestby hadde ikke mesener, heller ikke etablerte lærere i kunstens verden. Bygda hadde knapt natur og motivkretser som skrek etter artistisk tolkning, selv om dette endret seg med realismen mot slutten av 1800-tallet. Våre tradisjoner i folkekunst er beskjedne, og Vestby-kunstnerne har i sin tid startet med blanke ark, noe som riktignok kan gi frihet og inspirasjon.

At düsseldorfmaleren Erik Bodom så dagens lys i Vestby i 1829 har knapt vært miljøskapende i hans samtid. Større betydning hadde Vestbys egne og senere kunstnere som Oluf Wold Torne født 1867, Karl Johan Holter født 1870 og Borghild Røed Lærum født 1877. Likevel, bredde og dybde i kunsthistorien fikk Vestby først på 1900-tallet. I denne historien er det to tråder å følge: Den prosaiske og den poetiske. Den første, det hverdagslige, er enkelt å fatte. Den andre, selve skapelsesprosessen, er vanskeligere.

Kristiania var en kostbar by, ikke minst for kunstnere som levde tett på livets fristelser. I Vestby prestegjeld ble pengene drøvere. Hølen hadde samlag med vin og brennevin,

og alt livsbejænde måtte ikke forlates om man flyttet fra hovedstaden. Den viktigste nøkkelen til demografisk forståelse er likevel kommunikasjonene. Jevnlig kontakt med Oslo var nødvendig, det gjaldt utstillinger, salg og mye annet. Vestby hadde jernbane og dampskipsruter, alt innenfor gangdistanse, og var i så måte i særklasse sammenliknet med andre regioner. Et snev av mote kan også ha begunstiget vår bygd. Maleren Hans Gude og billedhuggeren Brynjulf Bergslien hadde alt i 1870-årene oppdaget Oslofjordens østside. Fra samme tid har vi begynnelsen til de kondisjonertes land-steder med regjeringsadvokat Lasson som pionér i Rammebråten. Hans svigersøner Christian Krohg, Fritz Taulow og datteren Oda foreviget Hvitstenlandskapet sammen med kunstnerkolleger.

Gode og dårlige tider har styrt kunstneres bosetning, som så mye annet. Da Dørnberger kjøpte sitt beskjedne hjem i 1880-årene, var det gjerne av en sjømann som i gode tider hadde vokst fra sitt husvære. I motsatt konjunktur kjøpte Edvard Munch i 1910 Nedre Ramme etter en reder som ikke lenger drev regningssvarende. Oluf Wold-Torne kunne kjøpe Stenløkka da verftseieren ikke fikk virksomheten til å gå i hop. Endringer i sjøfarten fikk også andre konsekvenser. Omlgning av tollvesenet frigjorde Hvitstentollerens hus

*Oluf Wold-Torne (1867-1919):
formodentlig kartong til vevnad.*

til maleren Oscar Wergeland. I siste halvpart av 1800-årene forsvant husmannsvesenet og mange idyller ble ledige på markedet. Rammebråten er alt nevnt. Vestre Lysdal hadde en husmannsplass oppunder fjellet ved Vestbyveien. Huset var vel ikke rare greiene da Theodor Kittelsen kjøpte i 1891, men påbygget en andreetasje og tilbygg med atelier mot nord, ble stedet et kunstnerhjem.

Så langt om kunstnerens prosaiske liv. Hva med det poetiske, altså det skapende? Som antydnet ovenfor kom det mot slutten av 1800-årene en ny ideologi inn i kunsten. Det ble viktigere å fremstille sannhet enn skjønnhet, hverdagsligheten kom i høysetet, det ro-

lige østlandslandskapet appellerte. Her var plutselig en overflod av motiver som tidligere ikke hadde vært anerkjent. Vestby kom gradvis inn i kunsthistorien. Et halvt hundre av våre nasjonalgallerister, og mange med dem, har over årene hatt noe å formidle fra bygda. De har ikke bare sett, men også lært andre å se. Noe av denne lærdom har Vestby Kunstforening ønsket å bringe videre i denne boka – og ikke uten stolthet.

Øvre Linnestad, april 2007

Bjørn Linnestad

Bjørn Linnestad

FARGER GIR SOMMERVERME TIL EN KALD VINTERDAG

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: ELISABETH KLEVEN, 2007

LISE GAUDERNACK, KERAMIKER, SON Hun var sekretær i sin forrige karriere – Lise Gaudernack – født i Son. En aboriginal sooning, med andre ord. En av de få. I sin nye karriere er hun keramiker. Og denne måneden er hun utnevnt til «Månedens Kunstner» – i regi av Vestby Kunstforening.

– For å bevare kreativiteten lager jeg aldri mange gjenstander med samme dekor, sier Lise. – Koppene kan ofte bli som et lerret, og halvveis gjennom en serie dukker det plutselig opp nye idéer til dekoren, som må prøves ut.

– Det er når jeg har ferie og fri at idéene og kreativiteten kommer. Du må ha tid til å se deg rundt. Det kan være en bitteliten ting, eller bare en liten detalj, som gir meg en idé. I perioder jobber Lise mye. Sommeren er hektisk. Hun deltar på mange utstillinger rundt om i Norge, så det blir en del reising. Trond-

heim, Vinje, Bergen, Risør er steder der hun stiller ut sine arbeider. Når høsten kommer, er luften gått litt ut av ballongen, og roen i Sonsidyllen ønskes velkommen.

RETNING OG VEIVALG

Da Lise reiste med mannen sin til Canada i 1977, ble det samtidig starten på en ny karriere.

– Jeg har alltid vært glad i å male. Da min mann skulle jobbe ved Nova Scotia College of Art & Design Halifax, tok jeg et semester med maling på Fine Art-avdelingen. Deretter

*Jeg elsker alle farger
kompromissløst!*

LISE GAUDERNACK

ble det full utdannelse ved keramikavdelingen, noe jeg aldri har angret på.

Lise har prøvd ut de fleste leirsorter, og etter 30 års erfaring har det endt opp med porselen.

– Jeg liker å dreie, og jeg liker å dekorere. Jeg søker stadig etter nye farger, fasonger og mønstre. Noen produkter lager jeg også ved å helle flytende porselen i gipsformer som jeg selv har utviklet. Jeg har som mål at kva-

litet, sammen med mønster og fargene i dekoren, skal gi brukerne en positiv opplevelse. Når dette stemmer, har jeg lykket!

VESTBY KUNSTFORENING

Gjennom utnevnelser til månedens kunstner ønsker Vestby Kunstforening å presentere nye kunstnere i kommunen. Og det er etter hvert blitt mange kunstnere som har bosatt seg her i Vestby.

– «Månedens Kunstner» er et bra tiltak, sier Lise. – Det vil gi befolkningen en mulighet til å gjøre seg kjent med både kunst og kunstnere i lokalmiljøet.

HAGEN ER ET FRISTED

Lise stortrives med jobben sin, men presiserer at det ikke bare er en dans på roser.

– Heldigvis selger jeg bra, for man har jo sine forpliktelser. Å være keramiker innebærer mye hardt fysisk arbeid, og mange tunge løft, sier hun.

Hagen derimot, som omkranser det vakre, hvite trehuset rett ved Oslofjordens bredder, er hennes fristed. I drivhuset dyrker hun blant annet tomater. Ellers liker hun å pusle med blomster. Det er noe spesielt med Lise Gaudernack og farger.

– Jeg elsker alle farger kompromissløst, sier hun. – Det er spennende å begi seg ut på å kombinere utenkelige fargekombinasjoner, og samtidig oppnå balanse og harmoni. Fargene gir sommervarme til en kald vinterdag.

Keramiker LISE GAUDERNACK, født i Son 1949

Utdannet ved Nova Scotia College of Art & Design, Halifax, Nova Scotia, Canada ved keramikklinj fra 1977-84. Eget verksted i Halifax fra 1981-83.

Hospiterte en periode (1984) ved keramikklinj på Kunsthøgskolen i Oslo.

Eget verksted i Son fra 1984.

Gjennom årene har hun deltatt på en rekke utstillinger i Canada, samt land og strand rundt i Norge. I Norge kan nevnes Galleri F15, Galleri Brandstrup, Kunstnerforbundet, Oslo Kunstforening, Format, Høvikodden, Albin Up, Akershus Kultursenter, Galleri Hå (Jæren), Coloritten (Stavanger), Galleri Villvin (Risør) m.fl. Har også deltatt to ganger på Norske Kunsthåndverkeres årsutstillinger.

STIPEND

1986 Statens Etableringsstipend
1987 Statens Reisestipend

INNKJØP

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Trondheim
Norsk Kulturråd
Oslo Kunstindustrimuseum

SNILLINGER, SKUMLINGER OG TAPRE TYPER

TEKST OG FOTO, 2007: ELISABETH KLEVEN
FOTO: KAJA BORG/ROAR HØYLAND

Motstående side:
Et spesielt vennskap.
Foto og iscenesetting:
Roar Høyland

FINN HALD, KERAMIKER, SON Finn Hald er en av våre mest særpregede og profilerte keramikere. Det er først og fremst de frodige, tankefulle og sanselig hengivne figurene som er hans kjennemerke. Men de fleste vet at keramikeren heldigvis også skriver. Med sin avvæpnende humor i sinnrike vendinger gir multikunstneren inspirasjon til ytterligere opplevelser.

– Det var Dagny som var ivrig farter. For henne var det en livsnødvendighet. Jeg liker ikke å reise. Ja, det går an i Norge, men jeg liker ikke disse lange reisene, som til Nepal, og Jemen. En hun stolte på sa en gang til henne at hun måtte ut å reise, ellers ville hun bli syk. Så jeg måtte jo følge med henne. I ettertid er jeg glad for å ha reist, men likte det ikke mens det sto på.

Finn Hald rager høyt i terrenget. Han må lute seg for å gå klar av dørkarmen idet han ønsker velkommen til Kolås med en ungdommelig gest.

Samtalen går uanstrengt, og jeg ser ingen hensikt i å legge skjul på min mangelfulle kjennskap til utsmykninger i kommunen. Men at jeg ikke engang skulle ha sett frisen på Sykehjemmet?? Han skutter seg og endrer sittestilling i den store ørelappstolen. Men det faller ingen ytterligere bemerkninger i den retning. Høflig gir han av sin historie om et langt og spennende kunstnerliv. Hadde mitt besøk vært i egenskap av forfatter, ville jeg kunnet skrive bøker.

INGEN FLEIP UTEN ALVOR

Men Finn har allerede fortalt om sitt liv. I 2004 kom jubileumsboken «Finn Hald – i liv og leire».

Han skriver som oftest muntre dikt med fortellinger rundt livet og kunsten i leire. «Finn Hald fleiper med alt» skriver kunstanmelder

Arneberg i en tidligere omtale (1991). I ettertid er boken lest av undertegnede, som kan anbefale den på det varmeste – såfremt du vil bli fredsommelig. Mellom fornøyelige figurer og sinnrik humor, gir Finn også et personlig blikk inn i sitt liv, som han innleder med en ballade på 32 vers fra 5 år til 25.

« – Første vift av lykkevinger var da jeg fikk plastilin av far.

Ganske uten å forstå

Hva min skjebne var fra nå,
Hadde mine hender funnet no'
Som ga meg både fryd og ro
Mens de fostret frem små krek
I en alvorlig og livsalig lek.»

Møte på broen.

Allerede fra bokens forord, starter underholdningen. Etter hvert som jeg leser, ser jeg at det blir for naivt å tro at jeg med egne ord – utfra et kort førstegangsmøte – kan skrive noe som helst om kunstneren Finn Hald, som ikke allerede er skrevet mye bedre. Jeg tar meg i å plagiere ordbruk og snedige vendinger. Det får bli sånn. I respekt. Unlimited.

«Multikunstneren Finn Hald har alltid gått nye veier. Da «å flytte på landet og dyrke gulrøtter» ble et begrep tidlig på 70-tallet, hadde han gjort det 20 år tidligere. Som keramikker opererte han med steingods og gassovn før de fleste, og skapte glasurer ingen hadde sett før, han farget leiren forut for brenning og fant opp nye støpeteknikker. Men først og fremst har han vært en banebryter ved å trampe over og trække ned unaturlige og ubrukelige skillelinjer mellom kunsthåndverk og billedkunst. Det har han ikke gjort

ved organisert barrikadekamp, men som veiviser ved hele tiden å gjøre hva han har lyst til. Grenseløs skal kunsten være! Som i denne boken.»

ARNSTEIN ARNEBERG, Dagens Næringsliv
Fra forordet til boken «– i liv og leire».
DIKT OG DRØM UNLIMITED

FELLESKAPETS GJENSIDIGHET

«Finn og Dagny hadde et sterkt arbeidsfellesskap i kunsten, inntil hun gikk bort i 2001. Gjennom siste halvdel av 1900-tallet ble navnene deres et begrep i kunstnerlivet, der man ikke kunne nevne den ene uten også den andre» står det å lese i boken. Det unge kunstnerparet flyttet fra Oslo til Son i 1956. Der kjøpte de det gamle våningshuset på gården Kolås. – På ett tidspunkt ble huset for lite for alle arbeidene, forteller Finn. – Det var noen større cruiseskiputsmynninger som gjorde at vi kunne få råd til å utvide

Ryttere (veggfliser med porselensfigurer)

Selv om Dagny og jeg hele tiden laget serier med glassurforsk - og installerte gassovn i 1966 for å utvide mulighetene - var det ikke ofte den vakre «Okseblod-glasuren» slo til. Ved å redusere surstoffet i oksidasjonsfæren, skal det grønne kobberoksydet mirakuløst forvandles til rødt. Men det lyktes ikke ofte, og ga oss mange mislykte.

FINN HALD

Sier du det, gitt?

i 70–72. Dagny og jeg hadde hver vår båt. Jeg husker godt at vi sto der i det nye tilbygget – midt i et stort, tomt rom – og lurte på om vi noensinne ville klare å fylle 129 kvm med liv og virksomhet. Men det ble fort for lite, faktisk.

Da Finn rundet 75, var det med danseren Anne Borg ved sin side. Med gjensidig hengivenhet og felles glede i kunsten, har Galleri Borg i Oslo hatt Finn som sin beskytter og faste utstillter. Her finnes stadig flere av hans arbeider.

MORSOMT STREV

– Jeg hadde kanskje sultet ihjæl om jeg ikke

hadde funnet denne måten å lage øyne på, sier Finn etter en raus omvisning på bruket. – Det har vært mange år med trange økonomiske marginer, men nå er det mere trøkk på, gitt. Jeg er heldig som kan drive på med det morsomste jeg kan tenke meg. Jeg synes ikke annet er noe særlig å drive med, bortsett fra Dagbladets kryssord – som jeg slett ikke klarer, men som er et morsomt strev. Etter nærmere ettertanke modereres fremstillingen. – Ja, det er jo ikke bare morsomt, da. Det er morsomt å modellere, men glasseringen; tre og fire lag glasur over – i riktig rekkefølge – det er strabasiøst. Anne er så søt og flink til å hjelpe. Det er ofte flere måneders arbeid som brennes i omgangen. Da

Vegg-frisen på Sykehjemmet i Vestby er syv meter **Erindringer**. – Ikke de store; som bryllup og dåp, men en sopptur, sykkeltur, et besøk på utendørs kafé, bryggedans og en rotur, – forteller Finn.

er det ikke alltid lett – fra brenning til brenning – å huske hvordan man hadde tenkt ut at figurene skulle behandles. Vi får oss stadig noen overraskelser.

Selve kunsten er imidlertid evnen til å formidle det sanselige – uten å virke høytidelig, sier han og forteller en uinnvidd at arbeidet med skulptur avhenger veldig av lysvirkninger og kontraster; at man gjennom lys og skygge får frem uttrykket.

INGEN KROK UTEN KREK

De tunge dørene til brenneovnene på Kolås

åpnes og lukkes. Etter over 50 års drift fylles huset fortsatt med spenning når nye, glasserte, viddfulle små kreaturer kan løftes ut. Takk for hyggelige formiddagstimer med spennende omvisning (med små 80-års-jubileumshemmigheter) i hovedhus, hage, verksted, hønsehus (uten kakling) på idylliske Kolås. Herved bekreftes at det fantes ingen krok uten «krek».

PS. Alle har nå sett frisen på Sykehjemmet. Frodige og stemningsfulle «Erindringer». Takk. DS

Utdrag av biografi:
FINN HALD, født 8. juli 1929, keramiker, grafiker, forfatter.

Utdannelse: ved Istituto statale d'arte per la ceramica i Faenza i Italia, og hospiterte så hos flere kunstnere.
Stipend: Statens 3-årige arbeidsstipend, sammen med Dagny Hald
Utstillinger: Hald har hatt en rekke separatutstillinger i Norge og andre land, og har deltatt på mange kollektivutstillinger, inklusive Høstutstillingen.

Innkjøp (i utvalg): Nasjonalgalleriet, Riksgalleriet, Museet for Samtidskunst.

Utsmykninger (i utvalg): Stortinget, Storebrand, Etoile, Grand Hotel, Rikshospitalet, Lurud Psyk. Sykehjem, Sulitjelma skole, Statens Vegvesen, Vadsø – og sist men ikke minst; **større utsmykninger i vår egen kommune (Såner kirke, Sykehjemmet m.m.).**
Bøker/Skuespill (i utvalg): «Abelone» og «Rabarbraskogen» (1970), «Fuglesirkuset» (1978), «Sidespor» (1986), «Oppsving» (1996), «Ut i verden» (2001).

(www.galleriborg.no)

Finn Hald vil reservere seg mot å gi et høytravende inntrykk. – Det som ble solgt til Stortinget står ikke i hovedbygget, men i en fløy – kanskje i en annen bygning, forteller han. – Og ved andre av de nevnte utsmykningene, er bygninger både flyttet og revet siden sist... så hvor kunsten havner er det ingen som vet.

Det første møte med krigens gru. (Innkjøpt av Teknologibedriftenes Landsforening).

Keramiker og grafiker DAGNY HALD

(født 1936 i Bærum, død september 2001)

Dagny rakk ikke å få være med i «Månedens kunstner», og dermed faller hun utenfor denne bokens rammer.

Men det blir jo helt galt når vi tenker på hva hun har betydd for kunstlivet i Son og i landet for øvrig. Hun verdsatte arbeidet til Kunstforeningen høyt, og minneutstillingen med Dagnys arbeider i 2002 er så langt den største suksess i Vestby Kunstforenings historie. Med minneutstillingen til Dagny Hald ble Seilforeningens lokaler innviet til fast bruk ved Kunstforeningens sommerutstilling.

Blant Dagny Halds siste offentlige oppdrag var alter og prekestol i Såner nye kirke, samt boken «Ut i verden» med Dagnys grafikk og Finns dikt. Dagny

Hald er blitt stående som en av våre viktigste keramikere og kunsthåndverkere. Vi er heldige som har hatt henne i vårt nærmiljø.

Takk til Finn Hald, som har valgt ut sitater og kloke ord om hennes kunst.

VESTBY KUNSTFORENING

Et par sitater:

«Dagny Hald skildrer med menneskefigurer med klar, forenklet form; et uttrykk for de almenmenneskelige lengsler om ro og meditasjon.»

GALLERI F15 - JELØY

«Hennes arbeid fanger det skjønnhetselskende øye, som fryder seg over linjen i en buet rygg, over tre profiler stilt sammen – abstrahert som var de ved å ta ut i rommet. Hos Dagny Hald går glasuren inn i den forenklete, rene

uttryksmåten, som for eksempel i «Dame i badekar». Midt i all frodigheten virker dette som en kraftig magnet, med et felt av stillhet rundt seg – en enkel, stilisert figur med matt blå overflate som trekker øyet, liksom venter på fingrenes berøring.»

NINA TJOMSLAND, STAVANGER AFTENBLAD

Til Per Flagstad, i bladet «Familien», sier Dagny: ... «Samtidig vil jeg gjerne skryte av de små kunstforeningene som arrangerer lokale utstillinger overalt i Norge. Hadde det ikke vært for disse foreningenes iherdige engasjement, så hadde landet vårt vært et kulturelt u-land. Både vi og mange andre kunstnere har mye å takke ildsjelene i våre kunstforeninger for.»

Hun klarte på forunderlig vis å forene uhøytidelighet og munterhet med en både rastløs og meditatativ søken etter et tilsynelatende uoppnåelig form-ideal. Jeg har lært mye av henne.

— . i , — — .
FINN

TEKST OG PORTRETFOTO, 2007: ELISABETH KLEVEN
FOTO: PRIVAT

Motstående side:
Mann som prøver å være noe
112 x 112 cm.

At figurative motiver er gjenkjennelige gjør dem ikke nødvendigvis opplagte, sier vår mest særpregede og profilerte kunstmaler, Arne «Tassulv» Samuelsen. Uanfektet og uten mystifisering forteller han at å lage et bilde er å være på oppdagelsesreise. Lete etter noe man ikke vet hva er – en temperatur – en skygge – et minne.

Arne Samuelsen har sin utdannelse fra Westerdals Reklameskole og Statens Kunstakademi, og er ellers autodidakt. Etter 30 år som utøvende kunstner, innrømmer han at det ikke er noen dans på roser å være maler. – Det er mye arbeid, og konkurransen blir bare hardere med årene, sier han, og tilføyer at i 1976 var det 1200 'stemmeberettigede' kunstnere. I dag kan det legges til en null – og kanskje vel så det. – Det er en kamp om tilværelsen. Man kan ikke sette seg til å drikke rødvin – og vente på at inspirasjonen skal komme. Jeg får si det som min gode venn, Hølen-fatteren Tor Åge Bringsværd har sagt det; at når man hver morgen går ut i arbeidshuset sitt kl. 0800, og jobber der hele dagen, da er det jo klart at man får gjort litt.

ENSOMHETENS ASSOSIASJONER

Det er ikke tvil om at Arne Samuelsen er lysets malmester. Arbeidene hans gjenkjennes også ved denne sterke sanseligheten. Motivene hans er gjerne virkelighetsnære bygninger, mennesker og dyr. Likevel omtales han som en surrealistisk maler. For når han fremstiller en husvegg – med et gapende svart vindushull – har han skapt en distanse til den etablerte virkeligheten, og dermed ført uttrykket mot en annen dimensjon. Med disse effektene etterlater han en mangetydighet som gir rom for assosiasjoner. Arne legger ikke skjul på at han er opp tatt av det psykoanalytiske. Bildene hans er

også omtalt som ensomheten malt i et surrealistisk formspråk.

MED VEGGER SOM «SNAKKER»

Det er nå 15 år siden Arne flyttet fra Hølen og bosatte seg i det kjente og sagnomsuste Dörnberger-huset i Son. Den eldste delen er fra tidlig 1600-tall, men huset har fått sitt navn etter maleren Carl Johannes Andreas Adam Dörnberger (1864-1940), som flyttet inn i 1896 etter å ha utvidet huset og bygget et stort atelier i 2. etasje. Dörnberger ble Sons kanskje mest kjente person gjennom tidene. Dette skyldes imidlertid ikke først og fremst hans arbeider, for de blir som oftest satt i skyggen av historier og myter som knytter seg til hans heftige temperament. Det sies at kattene rundt Dörnberger-huset

Dörnbergerhuset lavt svevende over vannet er innkjøpt av Vestby Kommune. 110 x 110 cm.

Arne «Tassulv» Samuelsen forteller at bildene er flate, og at han derfor dusjer med vann for å få det mer organisk.

Et bilde er en illusjon som skapes mellom lys og skygge.

ARNE SAMUELSEN

Bildet er ingen gjengivelse av den konkrete virkeligheten. Den er gjenspekt på et annet plan. Arketyper og kollektive symboler interesserer meg, sier Arne «Tassulv» Samuelsen.

Født i Røyken i Buskerud 1950. Bosatt og arbeider i Son i Akershus.

UTSTILLINGER:
En rekke separate og kollektive utstillinger i inn og utland.

INNKJØP (i utvalg):
Museet for Samtidskunst.
Nasjonalgalleriet.
Riksgalleriet.
Norsk Kulturråd.
Østfold og Akershus fylkeskommuner
The Mazza Collection, Washington.
Galleri P. M. Bohuna, Slovakia.
Tistrup samlingen, Danmark.
Ribe Amts Kunstfond, Danmark.
Statoil Norge.
Statoil Tyskland.
TV 2.
Norges Bank.
div. kommuner og kunstforeninger.

UTSMYKNINGSOPPDRAG (i utvalg):
Sleipner-plattformen, Nordsjøen.
Statoil, Lagos, Nigeria.
TV2, Oslo.
TMI Norge A/S.
Statens kontorbygg.
Halden kommunehus
Rygge og Våler sparebank.
Hundested barneskole, Danmark.
Hotell Refsnes Gods, Moss.

ANNEN VIRKSOMHET:
Scenografi til Cullbergalletten, Stockholm.
Illustrert en rekke bøker.

STIPENDER:
Mottatt en rekke stipender.

Brakke 80 x 80 cm (2006). Utstilt på Kunstforeningens Sommerutstilling 2006.

var haleløse. En skyteglad Dörnberger gikk nemlig ikke av veien for å fyre av noen salver i hytt og pine om det bød seg en anledning. Arne viser frem Dörnbergers innendørsaktiviteter i form av flere sirlig plasserte kulehull både i tak og vegger.*

INSPIRASJON FOR TO

Arnes hjem er beriket med mye spennende og uretusjert historie. I tillegg er beliggenheten ved strandkanten i Son helt unik. – Når man bor som her, med vann på alle kanter, så blir man påvirket, sier han. – Vannet stopper aldri å speile det ustanselig skiftende og stadig fascinerende lyset.

Arne Samuelsen forteller mer enn gjerne om dette flotte, museale huset. Og hver gang, og enda oftere, sendes tanker med takk til Muppe Holstein (Dörnbergers barnebarn, og Arnes kjære og nære nabo), som har stilt dette praktfulle huset til hans rådighet livet ut. I dag maler også samboeren Teppo sine bilder i det romslige og lysrike atelieret.

* Du kan lese mer om den eksentriske Dörnberger i Son leksikon, samt i Linnestads bok om Dörnberger

SKOLEELEVER OG TIMING

Arne vil gjerne slå hull på myten om at kunstnere ikke kan snakke om kunsten sin. Det er flere skoleklasser som har vært på besøk for å høre litt om både huset og bildene.

– Og det synes jeg er veldig hyggelig. For det er spørsmålene fra skoleelevene som er de mest spennende, sier han uanfektet. Påstanden blir imidlertid etterfulgt av en aldri så liten betoelse, idet han forteller at om man skal intervju en kunstner skal man gjøre det rett før en utstilling. Da er kunstneren på det aller skjøreste og ærligste.

STERKE FAMILIEBÅND

Arne er født i 1950 og er tvilling. Broren Ivar er flere ganger omtalt i media i forbindelse med noen særdeles utfordrende og spektakulære egotrip-turer – både til lands og til vanns.

Utfluktene har alltid sitt utspring fra Son. For ett år siden la han ut på sin ferd mot Hellas, i robåt. Båten er en Åfjordfjæring fra 1930.

Utsikt fra atelieret 60 x 71 cm

– Jeg sender SMS-værmeldinger til ham hver eneste dag, sier Arne med et smil, og forteller at når robåten etter planen siger inn mot land ved bestemmelsesstedet, vil hele familien være der for å feire og feriere sammen. – Jeg rekker akkurat å åpne denne sommerutstillingen før jeg må hente far (90) og legge avsted mot de greske øyer, avslutter han med en ganske så tilfreds mine.

UTSTILLINGER, INNKJØP OG UTSMYKNINGER

Arbeidene til Arne Samuelsen er kjent langt utover landegrensene. Lokalt har han gjort kunsten sin tilgjengelig gjennom en rekke utstillinger på Galleri F15 og Galleri Brandstrup i Moss, samt på 'hjemmegalleriet' Galleri Soon. Mange vil også kunne kjenne til arbeidene hans fra flere bokprosjekter, blant annet sammen med forfatter Tor Åge Bringsværd.

Arne Samuelsen er innkjøpt i inn- og utland, blant andre av Nasjonalgalleriet, Riksgalleriet, Museet for samtidskunst, Statoil, Norges Bank, TV2, samt av gallerier i Washington,

Observasjonspost 110 x 80 cm

*Hestegjeter
100 x 100 cm*

Danmark, Slovakia og Tyskland. Han har hatt utsmykningsoppdrag ved en rekke store statlige og kommunale institusjoner. Her kan nevnes, fra den ene ytterlighet til den andre, TMI Norge AS, Halden kommune, Statens kontorbygg, Rygge Vaaler Sparebank, Hotell Refsnes Gods, Sleipner-plattformen i Nordsjøen, Statoil i Nigeria og Hundested barneskole i Danmark.

Mine figurative motiver er symboler på mitt indre. Et motiv gjenskapet på et annet plan. Betrakteren vil trolig hente ut en annen historie når han ser et hus uten fundament. Det finnes ingen fasit på hvordan man skal tolke svevende bygninger, men man bør ikke overse at det abstrakte kan ligge forankret i det konkrete.

Alle bildene er akryl på lerret.

EN NESTOR INNEN KERAMIKK

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: ELISABETH KILEVEN (fra Sommerutstillingen 2005)

ERIK PLØEN, KERAMIKER, SON Fjell og sjø er inspirasjonskildene til Erik Pløen. Han var den første norske kunstner som benyttet steingods som et kunstnerisk uttryksmiddel, og omtales i dag som meget innflytelsesrik innen sitt fag.

Interessen for keramikk begynte i 1941. Han hadde alltid likt å tegne, men da han kjente leiren mellom hendene, visste han at dette var noe for ham.

Erik Pløens læremester hos Schneider & Knutzen var streng. I fire år ble det terpet og trent på grunnleggende teknikker. I dag er han glad for at den håndverksmessige læringen var grundig og kompromissløs.

Erik Pløen startet opp sitt eget verksted umiddelbart etter lærlingperioden. Han tilbrakte halvannet år i Asker før han flyttet til Espå i Stange.

– Det gikk så godt at jeg ansatte et par til å hjelpe meg, forteller han. – Vi lagde fat og krukker som vi solgte til butikker. Etter hvert dukket det opp flere keramikkverksteder, og selv utvidet han stadig.

Men snart tok de administrative oppgavene helt overhånd, og det ble liten tid til å drive med det han egentlig ønsket.

NY TEKNIKK

Han savnet å arbeide med keramikken. Etter ti år brøt han opp fra både hus og jobb. Etablert på Ljan i Oslo brukte han det første året bare til å eksperimentere og finne frem til sitt eget kunstneriske uttrykk. Det var på den tiden han gikk over fra leirgods til steingods.

– I arbeidet med å finne det uttrykket jeg ønsket, prøvde jeg ut en annen sjanger og teknikk. Steingods har en helt annen overflate.

Oksider legges lagvis, og smelter sammen når det brennes på 1300 grader. Arbeidet med den nye teknikken var vellykket, og ble vist på en høstmønstring i Kunstnernes Hus. Dette førte til invitasjoner til å delta på utstillinger både i Norge, i Norden og i utlandet forøvrig.

GLEDER SEG OVER ARBEIDET

Hvor han enn beveger seg i huset må han passe på at slangen ikke henger seg fast. Erik Pløen er avhengig av ekstra oksygen til lungene. Mange år med innånding av giftige stoffer fra keramikken har hatt sin pris. – De unge bruker heldigvis maske. For meg er det for sent. Høydepunktene på dagene er når jeg kan arbeide i verkstedet. Jeg ble glad da jeg kjente en tilbakevendende kraft i hendene. Riktignok er arbeidskapasiteten

lav, men gleden ved å forme leire gjør mye for meg nå.

FINT Å VÆRE TO

Sammen med sin kone, kunstner Ingvild Havrevold, bygde Erik Pløen hus i Son i 1973. Helt inntil hennes død arbeidet de sammen og inspirerte hverandre. – Det var fint å være to. Vi kunne prate om faget. Det er ikke farlig med påvirkning bare man ikke mister sitt personlige uttrykk. Plø-

en forteller om en turnéutstilling de gjorde sammen. Turnéen både begynte og sluttet på F15 i Moss. Reisen gikk fra Norge til Brussel, Tyskland og Sverige og var en flott opplevelse.

han var den første som våget å ta skrittet inn i den moderne keramikks tidsalder. «Han ble en nyskaper som tross alt har vært dypt forankret i den keramiske tradisjonen», skriver Jan-L. Opstad, direktør for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondheim.

KUNSTNER MED HISTORISK TYNGDE

Pløen har vært gjennom mange kunstneriske perioder og stiler. Han beskrives som en viktig person innenfor norsk keramikk, fordi

FJELL OG FJÆRE

På land studerer Erik Pløen fjellet, i sjøen studerer han planterikets mangfold. Fargene er lyse og klare i blått, rosa eller grønt – matt

Den nye teknikken med steingods var vellykket, og førte til invitasjoner til å delta på utstillinger både her hjemme og i utlandet.

ERIK PLØEN

«Jeg tror ikke det finnes noen annen keramiker som kan vise til en tilsvarende historisk tyngde. Ser vi nærmere på norsk keramikk de siste 50 årene, finner vi hans navn nevnt gjennom hele perioden.»

JAN-L. OPSTAD, direktør
for Nordenfjeldske Kunstmuseum i Trondheim

Arbeidene til Erik Pløen er fotografert i 2005, og er fra Sommerutstillingen i regi av Vestby Kunstforening, holdt i lokalene til Son Seilforening. (Foto: Elisabeth Kleven)

eller litt blankere. Mønsteret er risset inn i overflaten med et utvalg av verktøy. De karakteristiske formene er modellert ut fra en dreid figur.

Erik Pløen døde i 2004. Vi takker for alt han har betydd for kunsten, og ikke minst for nærmiljøet.

ERIK PLØEN (1925–2004)

ET LITE UTVALG AV UTSTILLINGER

De Sandvigske Samlinger, Lillehammer
Formsammlung der Stadt Braunschweig

Kunstmuseet, Oslo
Musées d'Histoire, Genève
Nationalmuseum, Stockholm
Nordenfjeldske Kunstmuseum, Trondheim
Musées Royaux d'Art et d'Histoire, Brussel og
Norsk Kulturråd

UTMERKELSER

1960 og 1966: Pris ved internasjonal kunsthåndverkutstilling i Stuttgart.

1961: Lunningsprisen

1962: Gullmedalje, Praha

1968: Oslo bys stipend

1970: Statens 3-årige arbeidsstipend

KERAMIKEREN SOM BRENNER FOR ANDRE

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: PRIVAT
PORRETTFOTO: METTE GUDEVOLD

Motstående side:
Tantas lagrimas/Så mange tårer
(høyde: 70 cm)
Laget etter at en ung gutt endte sitt eget liv.

HANNE LUNDER, KERAMIKER, SON **Kunstnerens armer har hvilt. De er blitt tynnere og en anelse svakere. Å jobbe med leire krever rå muskelkraft. Hanne Lunder har brukt sin kraft på noe helt annet det siste året. Hun var lei snikk-snakk, tok familien med, og dro et år til Guatemala.**

Invitasjonen til å delta på en utstilling, stipend fra Utenriksdepartementet, litt støtte fra Vestby kommune, hyggelige leieboere og et bosted i Guatemala. Familien på fire var på vei. Dette var i fjor høst. Krukker og fat ble sendt av gårde. Det hjalp ikke at de var pakket godt, mange kom fram i flere biter. Ved hjelp av norsk West-lim, direkte fra Soon snekkerverksted, ble bitene satt sammen så godt det lot seg gjøre. Skjøtene ble malt med gullmaling og resultatet ble sannelig ikke verst. Hun var den første norske keramiske kunstutstillere i Guatemala og solgte tre krukker. En av dem til et sykehus i Houston. Det er vanskelig å presentere månedens kunstner Hanne Lunder uten å nevne Guatemala. De hører liksom sammen. Etter å ha tilbrakt det siste året sammen med guatemalanere, vet hun med sikkerhet at hun ikke kommer til å bosette seg der. Til det er hun altfor norsk. Likevel har hun en sterk tilknytning til det latinamerikanske landet, og hun har et oppriktig behov for å hjelpe dem som trenger det. Derfor har hun kontinuerlig et pengeinnsamlingsprosjekt på gang. Og listen over mennesker som har fått et bedre liv på grunn av «engelen fra Gud» – som de kaller henne i landsbyen – vokser jevnt og trutt.

SKYLDER PÅ PLØEN

Det er kunstneren Hanne Lunder som skal presenteres her. Jenta som har holdt på med

keramikk i hele sitt liv. Det begynte med besøkene i verkstedet til Erik Pløen.

– Jeg vokste opp sammen med datteren hans, og benyttet enhver anledning til å være med henne hjem. Da fikk jeg besøke verkstedet til faren hennes. Han lot oss virkelig få kjenne på og leke med leire. Jeg har fortsatt en av de første tingene jeg laget. Det var av pappa i en seilbåt.

Som keramikklærer for kulturskolen i Vestby ser hun godt verdien av å slippe barna til i verkstedet.

– Det finnes ingen begrensninger med leire, du kan få det til å bli nesten hva du vil. Her er et hav av muligheter og du har kontrollen underveis. Bortsett fra i ovnen, da. Der vet en ikke alltid hva som skjer. Hun tenker med gru på den første brenninga etter at hun kom hjem. Det viste seg å være for lite

Sleipner og Quetzalcoatl.

(høyde: 65 cm)

En forening av to lands ulike mytiske figurer fra omtrent samme tidsepoke. Quetzalcoatl er den fjærkledd slangen i mayaenes myter. Den smiler der den slynger seg mellom Sleipner og Yggdrasils løvverk. Motivet er hentet fra Urnes stavkirke og det er egentlig ikke Sleipner men en hjort, sier kunstneren.

gass, og temperaturen ble ikke så høy som den burde.

– Når du vet at en hel måneds arbeid kan gå rett i vasken, er det ganske nervepirrende. Huff, jeg orker ikke dette nervepresset, egentlig. Det er liksom ingenting som går helt på skinner i denne jobben.

Hanne Lunder har riktignok hatt andre jobber også. Kveldsjobb med bridgespillere. Hun stekte speilegg og serverte øl i tett sigarett-røyk. I postkantina har hun også vært. Samt lærer ved Friundervisningen i ti år.

HOLDER PÅ EGNE IDEER

Faren døde da hun var 14. Barna fikk lov til å ta mye ansvar selv, og det var aldri noe problem for Hanne å velge keramikk som levevei. Som 15-åring hadde hun praksis på «Bie-Keramikk» i Oslo. Da hun var 18, kom hun inn på Kunst- og håndverkskolen.

– Hva er årsaken til suksessen?

– Det er nok det at jeg har jobbet jevnt og

trutt gjennom mange år. Det er viktig ikke å miste grepet på kvaliteten og dine egne ideer. Hvis du begynner å produsere bare for å tjene penger, er det noe som vil gå tapt, tror jeg. Selv om du kommuniserer gjennom kunsten, er du alene når du jobber. Å være keramiker er sosialt veldig ensomt.

Det er hun vant til.

– I Guatemala var det folk rundt deg hele døgnet. Du var aldri i fred. Det kan være både positivt og negativt. Det føltes godt å komme hjem etter et år tett innpå landsbybeboerne.

Det nylagte gulvet i verkstedet skinner. Guatemalansk musikk kommer fra CD-spilleren. Møysommelig lager hun mønster på kopperne. Med synål risser hun inn de etter hvert så karakteristiske prikkene og strekene. Små hjerter. En koselig kopp. Hun har gjort det mange ganger. Mens tankene vandrer til noen fattige barn i en landsby. Noen som trenger bare 800 kroner for å gå et helt år på skole ...

Arbeidene mine er en del av en kulturbro mellom to land som jeg er sterkt engasjert i på mange områder.

HANNE LUNDER

Bergkunst/ Arte Rupestre

(høyde: 70 cm)

Krukka har figurer fra Leirfjallsfeltet i Trøndelag og fra San Juan Ermita i Guatemala. Symbolikk: fire himmelretninger underlagt solen, månen og stjernene.

De blågrønne konsentriske sirkelene har mayablå farge som også er i de samme sirkelene i Guatemala.

Galleri Soon er et av Norges ledende gallerier innen bildekunst og kunsthåndverk med 50 kunstnere presentert.

Keramiker Hanne Lunder er en av Galleri Soon's faste utstillere. Gallerist Marianne Helle skriver følgende i forbindelse med Hannes utstilling i Guatemala sommeren 2007:

«Fra sitt verksted i Son skaper hun store urner, fat, vegg-relieffer og kopper i steingodsleire og porselen. Kvalitet er hennes varemerke. Den utfordrende kombinasjonen av formgivning og dekor mestrer hun på en fantastisk måte, og den er resultat av mange års erfaring/eksperimentering. Hvert enkelt arbeide gjennomgår en nitidig prosess fra dreining, modellering, dekorering, tørking og glasse-

ring. Deretter brennes de i gassovn (med oksygenreduksjon) som gir den karakteristiske rødfargen til dekoren, som igjen gjør at selv en liten kopp fremstår som et lite kunstverk.

Dekoren er inspirert av frukter og landskap, eller ornamentikk fra Mayafolkets kunst. Hennes kunnskap om Guatemalas kultur og kjærlighet til landet har vært en betydelig inspirasjon i hennes kunstneriske uttrykk.

Hanne har mestret å kombinere de tre viktigste elementene innenfor kunsthåndverk: kvalitet, funksjonalisme og signatur.

Dette bidrar til at hun må betegnes som en av våre viktigste keramikere.»

GALLERI SOON

Hanne Kirsti Lunder (1956)

Hanne Lunder har utdannelse innen Kera-mikk ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Oslo.

SEPARATUTSTILLINGER

Galleri Soon, Son.....2004/2007

Hotel Casa Santo Domingo, Antigua, Guatemala 2003
La Galeria, Panajachel, Guatemala 2002
Palacio Nacional de la Cultura, Guatemala by, Guatemala 2002
Kinogalleriet, Rjukan 2001
Stasjonsgalleriet, Moelv 2000
Galleri X, Son 2000
Galleri Osebro, Porsgrunn 2001/1994
Galleri Nordstrand, Oslo 1996/1993
Østfold kunstnersenter 1992

GRUPPEUTSTILLINGER

Instituto Guatemalteco Americano, Guatemala By, Guatemala 2007
Moss Kunstgalleri 2006
Kulturbro Norge-Guatemala, Galleri Møllabekken, Vestfossen
Moss Kunstgalleri, Moss,
Nordtrøndelag Fylkesgalleri, Namsos 2005
Stjørdal Kunstforening 2001
Ås Kunstforening 2001
Asker Museum. 2000
Moss Kunstgalleri 2000/1999
Nordnorsk Kunstnersenter 1999

STIPEND

Støtte fra Utenriksdepartementet til utstillingen i Palacio Nacional de la Cultura i Guatemala
Reise og studiestipend
Materialstipend

INNKJØP

Regionrådet for Mossregionen
Hvaler Rådhus
Stjørdal Rådhus
Moss Rådhus
Transportbedriftenes forening

STUDIEREISER

Bilbao, Spania, Finland, Mallorca, Spania, Barcelona, Spania
Diverse studiereiser til Guatemala, Mexico og Peru

Jeg ble interessert i bergkunst etter å ha sett flere forekomster i Guatemala. Jeg har også vært tolk på en bergkunstkonferanse i landet.

HANNE LUNDER

ET UNIVERS I SANSELIG HARMONI

TEKST OG PORTRETTFOTO, 2007: ELISABETH KLEVEN

Materialbildet er laget av olje og gullblad kombinert med rekved. Her er motivet malt, klippet ut og limt på som en slags collage. Det sakrale chi-ro-motivet står omgitt av evighetens sirkel (2001).

Begge foto samt Universum (s. 43): Karl Heinz.

GRETA RIMINGTON, BILLEDKUNSTNER/TEKSTILDESIGNER, SON

Det var på grunn av den flotte utsikten og nærheten til sjøen at Greta Rimington valgte å flytte fra Oslo og til Sons nye leilighetskompleks i Solåsen Terrasse. Herfra pustes stadig nytt liv til gode barndomsminner fra Askerøya på Sørlandet.

Men det var ikke helt tilfeldig at Greta omsider bosatte seg i Son. I 18 år hadde hun sittet i styret for Peterstiftelsen på Solåsen og deltatt aktivt i oppbyggingen av senteret. På den tiden bodde hun på Kjelsås i Oslo, og hadde opprinnelig ingen planer om å flytte derfra – om det ikke hadde vært for at hun kom over nabovarselet som gjaldt bygging av et usedvanlig flott beliggende leilighetskompleks på Solåsen. – Jeg var heldig og fikk tak i en leilighet med plass til atelier i øvre plan – og med luftig utsikt over Oslofjorden. Alt fra økonomi til det praktiske så ut til å stemme, så etter mer enn 20 år i Oslo flyttet jeg hit i 1999. Jeg har ikke angret en dag.

PIONÉR

Greta Rimington er regnet som en av pionerene innen området «kirketekstiler». Men opprinnelig er hun billedkunstner. Dermed kan hun i årenes løp vise til et bredt kunstuttrykk – som spenner fra oljemaleri med motiv fra bestemors hage, via grafikk og serigrafier med «Universum» som tema, og til tekstilkunsten med de mest imponerende og fargerike kirkesett med messehagel, prekestol- og lesepultkleder, m.m. Som seg hør og bør, kom Greta Rimingtons liv og produksjon ut mellom to permer (2004). Kunstboken «Livet og kunsten» er vakkert ført i pennen av Rannveig Rønnningen Saaghus, og er en annerledes historie over et fascinerende og til dels også uvanlig

liv. Et liv rikt på muligheter – og på begrensninger. Og der forsakelser lå mer til livet enn å leve det ut.

I forordet skriver professor Gunnar Danbolt følgende om den veletablerte kunstneren Greta Rimington:

«Som håndverker har hun et inngående kjennskap til både materialer og teknikker – som aktiv kirkegjenger vet hun hvordan kirketekstilene skal brukes i gudstjenesten og hva de må tåle – og som kreativ kunstner har hun maktet å finne pregnante uttrykk for kirkeårets ulike fester».

GUNNAR DANBOLT

Prekestolklede til Moland kyrkje, Fyresdal (2007).

«Skjønnhet» er
avspeiling av en
dypere helhet.

GRETA RIMINGTON

Utdrag av CV
GRETA RIMINGTON, f. 13. 02.1933 i
Pretoria, Sør-Afrika
Glimmerveien 45, 1555 Son
gretarim@senswave.com
www.rimington.no

UTDANNING
1950-54 The Slade School of Fine
Art (kunstakademiet)
1954-55 The Institute of Educa-
tion, University of London
1957-59 Statens Kvinnelige
Industriskole
1963-64 Diploma in The Teaching
of English as a Foreign Language,
University of London
1965-69 Mellomfag i Kristendoms-
kunnskap, Universitetet i Oslo
1978 Lektor med hovedfag i
forming

PRAKSIS
1972-78 Kongshaug Folkehøg-
skole, Hagavik, Bergen
1973-78 Øvingslærer Stord Lærer-
høgskole, Stord
1978-86 Rønningen Folkehøgskole,
Oslo
1982-85 Øvingslærer Statens Lærer-
skole i Forming, Oslo

HELHET OG RESPEKT

– Uansett utsmykningsoppdrag handler det om å bidra med sin del til en helhet, presiserer Greta. – I det sakrale rom er det viktig å ta hensyn til kirkens tause språk når man gjennom utsmykningen bringer inn elementer av det visuelle. Greta designer nye motiver til hvert kirkerom hun utsmykker. Det er av stor betydning for henne å kunne se en sammenheng ut fra det som befinner seg i rommet. Hun kaller det gjerne en samklang. De sanselige opplevelsene skal avspeile en helhetlig harmoni.

FUNDAMENT

Ved valg av sakrale motiver bruker Greta et visuelt symbolspråk som gjenspeiler ord som sies og høres i kirkerommet. Mellomfag i teologi underbygger den faglige forståelsen som må være til stede for å kunne ut-

smykke et kirkerom. Her er Gretas arbeider gjenkjennelige ved en noe utradisjonell bruk av farger. Spennende kontraster og sterke farger gir liv og varme til rommet. Det er mulig at fargebruken kan spores tilbake til de første leveårene i Pretoria i Sør-Afrika, der hun bodde med foreldrene og sin afrikanske nanny. Moren var norsk, fra Askerøya ved Tvedestrand. Faren var vitenskapsmann fra England.

Greta er fascinert av Sør-Afrika, og har også familie i Cape Town. Som voksen har hun ved flere anledninger reist tilbake dit.

LANG VEI FRA PREMIERING TIL LEVEBRØD

Greta var bare 17 år da hun startet sin utdanning ved kunstakademiet i London. Ved avgangseksamen vant hun førstepremien ved skolens høydepunkt, den årlige konkur-

Like etter at Greta Rimington flyttet til Son, fikk hun oppgaver i forbindelse med Såner kirke, som skulle gjenoppbygges etter brann. Dagny og Finn Hald var godt i gang med sine bidrag. Greta skulle lage fire fulle sett (å fem deler) med kirketekstiler, hvorav det første skulle være ferdig til innvielsen i desember 2000.

ransen. Men på tross av gode kritikker og pris for landskapsmaleriet med motiv fra Askerøya, valgte hun en pedagogisk videreutdanning i stedet for en kunstnerisk spesialisering. – Jeg var fryktelig ung og umoden, og følte meg langt fra klar til å prøve å leve av kunsten. Derfor begynte jeg heller som formingslærer, forteller hun. Som eneste barn i en velstående liten familie ble hun som voksen gitt økonomisk handlefrihet til å gjøre som hun lystet. Så, etter barne- og ungdomsårene på Sørlandet og i London, reiste Greta tilbake til Afrika, og ble der i tre år mens hun underviste på en skole i Tanzania. Fram til 1987 underviste Greta i kunst og estetiske fag i henholdsvis Tanzania, England og Norge, de seneste årene som lektor ved Rønningen folkehøgskole i Grefsenåsen i Oslo. – Først da oppdaget jeg at min trang til å skape ble kanalisert via elevenes arbeider,

Den nye Såner kirke er et moderne bygg gjenreist på den gamle grunnmuren. De arkitektoniske former og linjer er hentet opp i Gretas kirketekstiler. Her vises den hvite festmessehogelen og prekestolkledet i miljøet ved alteret.

Øverst: Detalj av kronen på fronten av messehogel (2000).

Foto Såner: Inge Hermansen

og jeg innså at tiden var inne for å gjøre ting annerledes. Fra det tidspunktet begynte jeg å leve av – og for – min egen kunst.

EGET TEKSTILVERKSTED

Dét som engang startet som elevarbeider til Grefsen menighetscenter, ble etter hvert ført videre til frivillige hjelpere som kunne stille opp når nye forespørsler om utsmykning tikket inn. Snart krevde omfanget at ting måtte omorganiseres og systematiseres. I 1992 etablerte Greta «Ecclesia Tekstilverksted», og som kunstnerisk leder designer hun tekstiler til en rekke gudshus både i Norge og utenlands. All produksjon foregår nå på etterspørsel, uten at hun selv må ta noe initiativ. I verkstedet arbeider to kunstsyeresker, en montør og en regnskapsfører.

MEN DET ER BILLEDKUNSTNER JEG ER

Fra inntrykkenes «morgen» har Middelalderens kunst, samt Englands egen tradisjon med rik liturgisk ornamentikk, vært sterke inspirasjonskilder for Greta. Hennes egen kunstform skapes ut fra mange varierte impulser og inntrykk, forteller hun.

– Hele den teoretiske og praktiske utdannelsen som billedkunstner ligger som et fundament i alt det jeg skaper og gjør. Jeg har alltid vært opptatt av lyset, farger, fargenes samspill og virkning, men også av symboler og det ornamentale. Dette preger nok arbeidene mine i både maleteknikker, grafisk uttrykk og tekstilenes stofflighet. På en todimensjonal flate må man derfor operere med lyset, farger, dynamikk, komposisjon, dybde og linjeføring.

Ved å undervise har min egen kreativitet blitt vesentlig skjerpet og utviklet. Evnen til å korrigere, både egne og andres arbeider, er stadig blitt utprøvd – og på denne måten også blitt bevisstgjort og forsterket.

Kilder: «Greta Rimington, Livet og Kunsten» av Rannveig Rønning Saaghus
Vestby Nytt, 2003, av: Hilde Bogstad

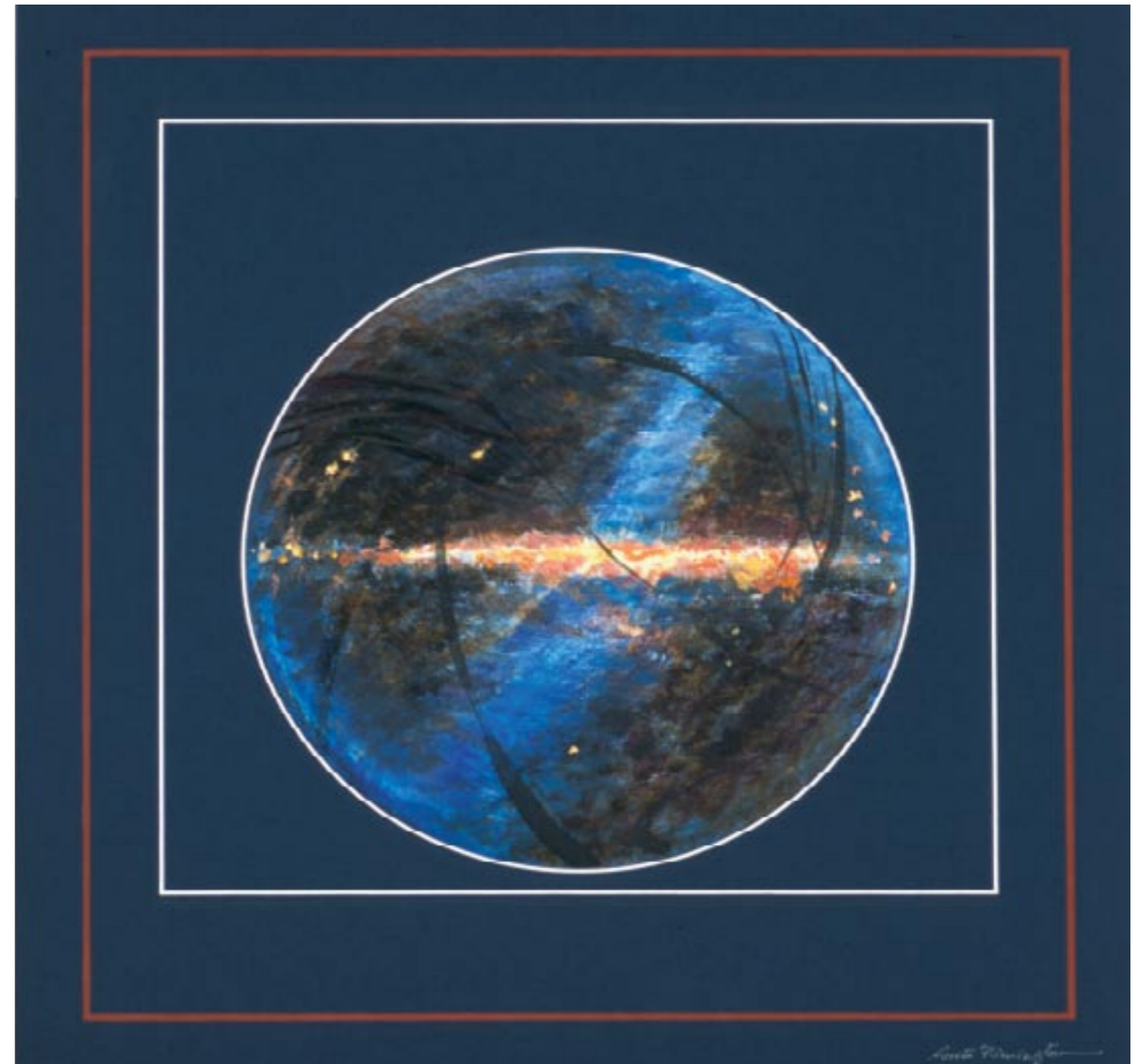

Grafikk, /monotypi (2007).

Øverst: *Skapt jord – skapt liv*.

Nederst: *Forvandling*.

Begge foto: Øystein Franck-Nielsen

Universum: Our Galaxy/En planet blir til (2001).

(Akryl med bladgull)

Greta Rimington har valgt bilder som viser bredden i hennes uttrykk, som er ulike maleteknikker, grafikk og tekstildesign.

FRAGMENTER FRA MANGT

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: PRIVAT

INGER THOME, BILLEDKUNSTNER, SON Inger Thome er en allsidig tekstilkunstner. Etterutdanning i møbelsnekkerfaget justerte en tid fokuset mot tre og bruksting. Etter hvert ble trearbeidene integrert i billedkunsten. Med blandede teknikker har hun gitt mormors gamle hardangerduk en ny dimensjon – der livet som bordpynt kan sies å være definitivt over.

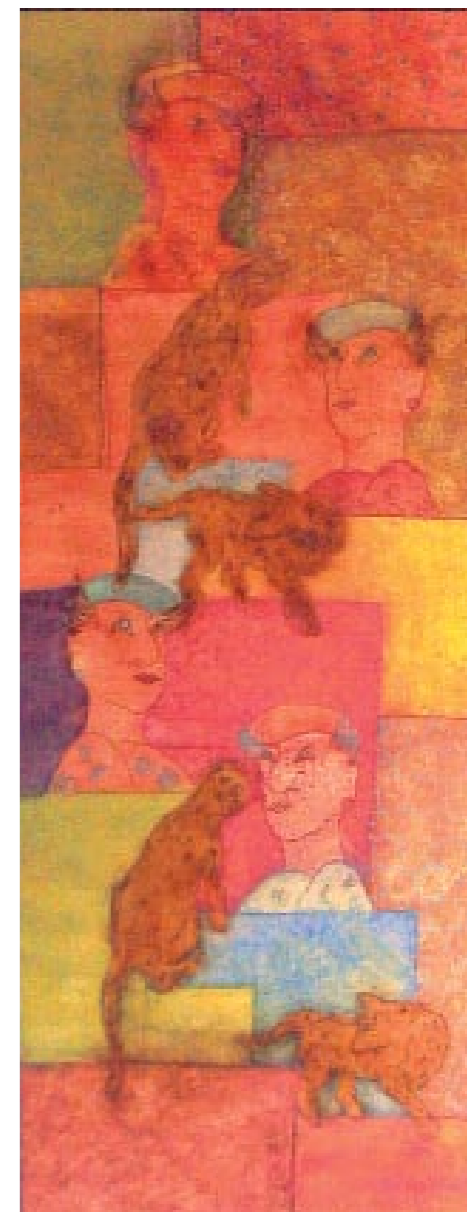
Det var i fjor sommer at den kom i hus. Mormors gamle bomullsduk i hardangersøm. Vi kan lett se for oss mormor som i det svake skinnet fra parafinlampen sitter og broderer med sirlige små sting. Duken er fortsatt nyttig, om ikke i sin opprinnelige form. Den var nemlig så fin å rive i. Derfor fikk den plass mellom ansikter, maling og lim på Inger Thomes treplate.

At bildet med mormors hardangerduk heter «Fragmenter av tid» er ikke tilfeldig. Fra nåtid har hun tatt med skisser av ansikter brukt i undervisningssammenheng.

– Elevene hadde oppgaver der de skulle tegne Picasso-lignende mennesker. Jeg fikk så mye inspirasjon av denne oppgaven at jeg tenkte jeg måtte bruke skissene mine til noe. Det er ikke bare jeg som gir til elevene. De gir også mye tilbake. Det kan være et ansiktsuttrykk, en bevegelse eller en sittestilling. Hva som helst som jeg ser noe interessant i. Da bruker jeg det som utgangspunkt for videre jobbing.

Til tross for full stilling som lærer på en ungdomsskole, får Inger Thome også tid til å jobbe som kunstner.

– Jeg drives av en indre motivasjon, og selv om det til tider blir mye å gjøre, opplever jeg det som positivt. Jeg kan ikke presse meg til å lage noe jeg ikke liker. Da ender det med at jeg må levere fra meg noe jeg ikke er fornøyd med, og det er lite tilfredsstillende. Hadde

*For meg er det viktig
å omgås mennesker,
og elevene mine gir
meg både inspirasjon
og ideer.*

INGER THOME

jeg vært kunstner på heltid, hadde jeg kanskje vært nødt til å tenke mer på salg.

Hun har valgt en arbeidskombinasjon som hun for tiden trives godt med.

– For meg er det viktig å omgås mennesker, og elevene mine gir meg både inspirasjon og ideer. Siden jeg er kunstner selv, vet jeg hva de snakker om når de ikke får til en oppgave. Når de lider av tegnevegring kan jeg lett sette meg inn i situasjonen og muligens veilede dem ut av frustrasjonen.

Teknikken Inger bruker i bildene sine krever mye planlegging. Malingen legges på i mange tynne lag og fargene må komme i riktig rekkefølge for å få det uttrykket hun ønsker. – Men før jeg kommer så langt, må jeg grunne med hudlim og legge på gullgrunning for å få gullet til å feste seg. På den måten skaper jeg den skinnende effekten i bildene.

«VERKSTED» PÅ KJØKKENET

Det var opprinnelig tekstilkunstner hun var, etter fire år ved Kunst- og håndverksskolen

i Oslo. I ti år jobbet hun med klær og veggtepper.

Senere oppdaget Inger at tre var et interessant materiale; og avla i 1990 svenneprøve i møbelsnekkerfaget. Tre har vært et uttrykksmiddel i en del år. Først i form av bruksgjenstander, og nå i de senere år mest som bilder.

Bildene maler hun på plater av tre. Mennesker er som regel utgangspunktet for motivet, som blir stilisert og abstrahert. På kjøkkenet blir bordet fylt med maling og finerplater, pensel og palett. Her trives hun godt.

– Det er klart de andre i familien kan bli litt frustrert over alt utstyret som til tider ligger strødd rundt omkring, men det er overhodet ikke noe problem.

Jeg trenger ikke et verksted for å kunne jobbe. Det holder i massevis med et kjøkkenbord, smiler hun og dytter i seg enda en Kong Haakon-konfekt. Med en bestemt håndbevegelse forsikrer hun at den massive treplaten tåler en støyt.

UTDANNELSE:

Statens Håndverks- og Kunstindustriskole 1976-1980
Medlem av norske kunsthåndverkere

SEPARATUTSTILLINGER

Galleri Soon, 2005

GRUPPE- OG KOLLEKTIVUTSTILLINGER:

Galleri Møllabekken, Vestfossen, 2006
Vestby Kunstforening, 2006
Lions Club, Vestby 2006, 2005, 2004, 2003, 2002
Rælingen kunstforening 2001
Ås kunstforening 2001
Asker museum 2000
Galleri Damveien, Drøbak 1992
Galleri Hylla, Oslo 1986
Rossinggården gallerikjeller, Fredrikstad 1986
Moss kunstgalleri 2000, 1999, 1985, 1983
Norske Kunsthåndverkernes årsutstilling 1983
«Klær-80», Kunstindustrimuseet, Bergen 1980

INNKJØPT AV

Akershus fylkeskommune, 1997
Norsk Kulturråd, 1986
Vestby Sykehjem, 2006

MED BLIKK FOR NATURENS NERVE

*Frøhams. H: 20 cm.
Brent i gassovn ved 1280 °C.*

Detalj fra bregnemønster.

Motstående side: Kastanjen.

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: PRIVAT

KARIN EIE, KERAMIKER, SON

Karin Eie er en allsidig keramiker som henter inspirasjon fra naturen. Jevnlige besøk på familiens landsted utenfor Fredrikstad har helt fra barndommen spilt en viktig rolle, der den østfoldske skjærgården til alle tider har vært – og er – en vesentlig kilde til inspirasjon.

En liten bolle med natur fra vår egen kyststripe har fått sentral plassering midt på bordet. Et løvtynt eggeskall. Et vissent blad. Eller rettere sagt – rester etter et vissent blad; De sterke bladnervene er det siste som sviner.

– Jeg er fascinert av bladene når de er blitt gamle, visne og gjennomsiktige – og bare nerven er tilbake, smiler hun.

GJENKJENNELSEN

Det er hverdag i verkstedet i Son. Et utvalg halvferdige krukker og fat står for tur til å bli glasert. En del ferdige arbeider står i skinnet fra det sterke dagslyset som siver inn fra ett av vinduene. En tekanne, vinmugge og bolle. Arbeidene har mønsteret som etter hvert er

blitt keramikerens gjenkjennelige karakteristikk; nemlig bregnemønsteret.

– Bregnen er en gammel plante som også fantes så langt tilbake som før istiden. Med sin form gir bregnebladet et mønster som gjør seg godt på keramikk. Planten er passe stor, og lett tilgjengelig. Jeg plukker den rundt huset her.

YRKE I ARV?

Etter å ha bodd i Bærum i 30 år, flyttet Karin Eie til Son. Her har hun mange kjente kolleger. Uten videre søker hånden en flodhest av keramikk. Ikke en fryktingytende og gapende flodhest, men en mild, vennligsinnet flodhest formet med runde, gode kurver. Totalt fri for tagger og skarpe kanter.

Tulipanvase. H: 15 cm.
Brent i elektrisk ovn ved ca. 1280 °C.

Jeg har alltid tegnet og malt. For meg var det ikke aktuelt å gjøre noe annet. Senere falt valget på leira, men det har vært et omfattende lerret å bleke.

KARIN EIE

– Den er god å lage, og i tillegg er det flere enn meg som synes den er fin. I tankene har hun særlig ett av sine fem barnebarn som hevder hun vil bli keramikker, sånn som bestemor. «Beviset» er en liten hund med store ører, som hun laget her på verkstedet. Bestemor er derimot ikke så sikker på at hun unner barnet en framtid som kunstner. – Det er mye hardt arbeid som det kan være vanskelig å livnære seg på. Selv med Statens garantiinntekt blir man ikke rik, men det gir i hvert fall en stor trygghet for at man i det minste har tak over hodet. Usikkerheten er imidlertid at jeg ikke har tro på at politikerne vil videreføre denne ordningen. Bli det endring, vil det utvilsomt bli tøft å opprettholde en livnærende inntekt som keramikker, sier Karin.

VALGET VAR GITT

Karins kreative anlegg viste seg tidlig. – Jeg har alltid tegnet og malt, og har opp gjennom hele skoletiden fått gode tilbakemeldinger på det jeg laget. For meg var det ikke aktuelt å gjøre noe annet. Så etter en tid på Statens Kunstindustriskole fant jeg ut at jeg ønsket å jobbe med tredimensjonalt materiale. Valget falt på leira, men det har vært et omfattende lerret å bleke – gjennom skoleing og kurs, samt prøving og feiling.

FUNKSJONELL KERAMIKK

Karin Eie har hatt eget verksted siden 1971. Her har alt fra relieffer, små dyr og flasker, til krukker, lamper, og brukskunst sett dagens lys. Arbeidene er både i steingods og porselen, og hun er spesielt opptatt av at bruks-

gjenstander skal være funksjonelle.

– En kanne skal være god å helle av, ikke bare pen å se på, sier hun og tar et godt grep om en formfullendt vinmugge. – Den er brent på 1300 grader. Når leiren brennes ved så høy temperatur, er det bare blåfarger, grønnfarger og jordfarger som blir igjen. Høybrent steingods gjør at produktet er garantert fritt for bly og annen gift.

BÆRUM KUNSTHÅNDVERK

I mange år har Karin også hatt kurs og undervisning for å spe på inntekten. Både eldre og unge har gått på hennes kurs. – Dette har vært spennende og veldig givende, men nå er imidlertid denne delen lagt helt bort, sier hun. Nå er det arbeidet på verkstedet som får den hele og fulle konsentrasjon. Sammen med 20 andre kunsthåndverkere driver hun et verkstedutsalg og galleri i Sandvika, Bæ-

rum Kunsthåndverk. Det er hit de fleste arbeidene hennes blir levert. Herfra selges blant annet keramikk, smykker, glass og tekstiler – og det er kunstnerne selv som står i butikken på omgang.

INSPIRASJON FRA FJERNE HIMMELSTRØK

Reiser til Kina og Japan har gjort dype inntrykk på Karin. Særlig er hun fascinert av kinesernes dyktighet med porselen. Dette har inspirert henne til å eksperimentere med deres teknikker.

– I Kina legger de inn riskorn i porselenet. Når det er brent, blir materialet tynnere og transparent der kornene ligger. Jeg gjør det samme med bregnen. Hun løfter porselenslampa opp mot lyset som skinner vakkert gjennom bregnemønsteret. Gjennom sin naturfascinasjon og teknikk har Karin Eie sørget for at ur-planten er vakkert gjenskapt og foreviget til glede for alle som ønsker nærhet til naturen.

UTDANNING

Karin Eie har sin utdanning fra Statens Kvinnelige Industriskole (Statens Lærerskole i forming) og Statens Håndverk- og Kunstindustriskole. Påfølgende praksis hos L. Hjorth Terrakottafabrikk på Bornholm, Jens og Margretes verksted i Oslo, samt William Knutzen på Røa Mølle

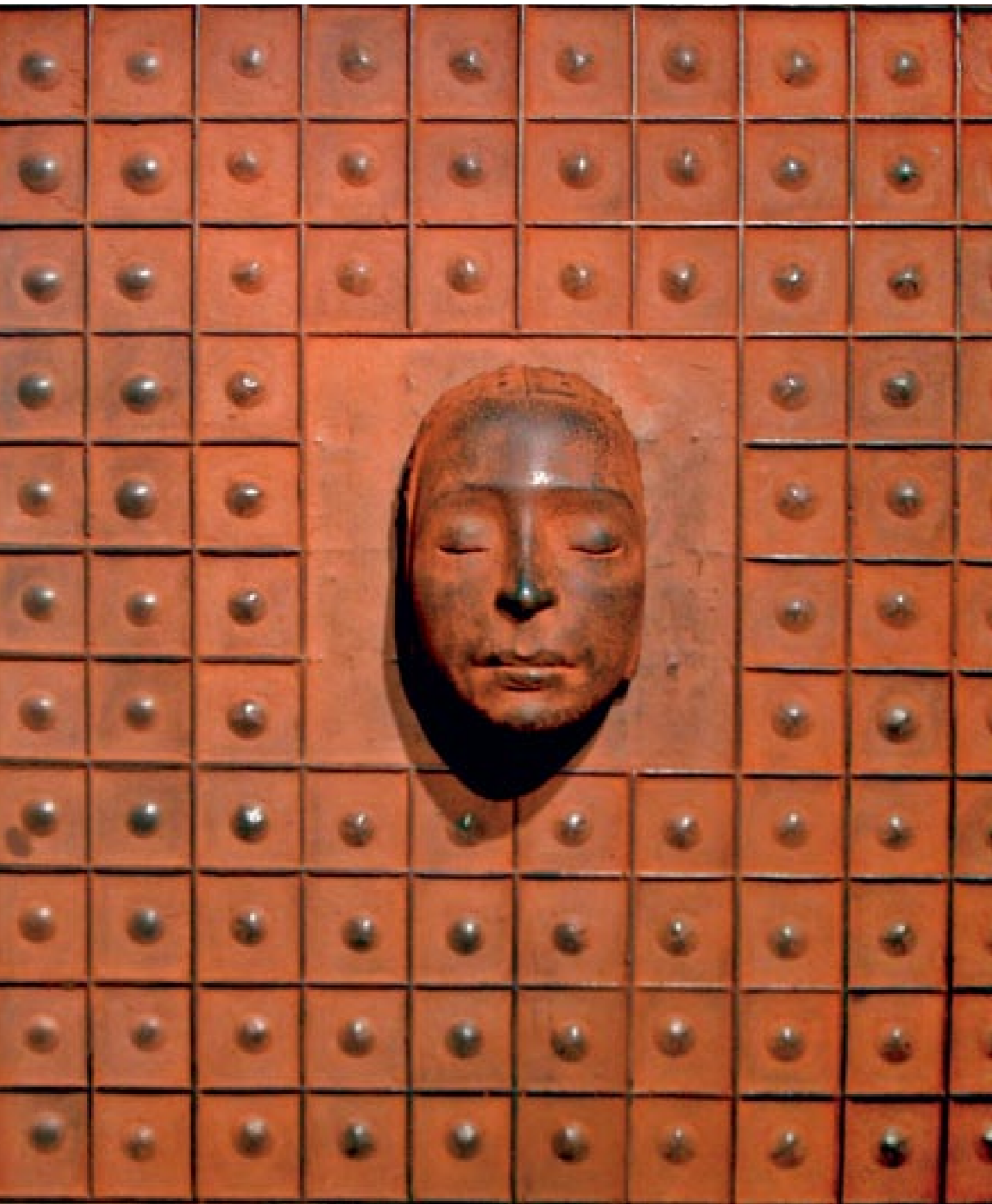
SEPARATUTSTILLINGER (et utvalg)

Galleri Tomb 2003
Galleri Bærum Kunsthåndverk 2000
Galleri X i Son 1997
Det Gule Galleri i Stavern 1993
Galleri Hylla i Oslo 1984
New Delhi 1967

UTSMYKNING OG OPPDRAG (et utvalg)

Råde kirke, alterutstyr
Kantina S.I.A.
Bjørkås sykehjem
Blindern universitetsskapell
Soltun Folkehøgskole

EN MULTIKUNSTNER «MATERIALIS»

Motstående side:

Iris

Teknikk: ceranitt

Format/cm: 60 x 71

ERIK THOME, BILLEDKUNSTNER, SON I rådhuset kan du se bildene hans. Bautaen i rundkjøringen i Vestby sentrum har han hugget ut i granitt. Gjerdet mot veien ved Deør barnehage er laget av tre. For Erik Thome utgjør ikke materialene den store forskjellen.

Mye arbeid gjenstår før høstens separatutstilling på Galleri Gerner i Moss. Bilder og skulpturer. Bihulene knirker denne vinterdagen vi er innom atelieret. Bortsett fra det har sonskunstneren Erik Thome sjelden problemer med arbeidslyst. Det er arbeidet i seg selv som gir inspirasjon til å fortsette. Gleden over å skape noe kommer som et resultat av en fordypning i materialets egenskaper og muligheter.

– Når jeg er ordentlig i sving, befrukter det ene det andre. Tidvis kan det stoppe opp, og

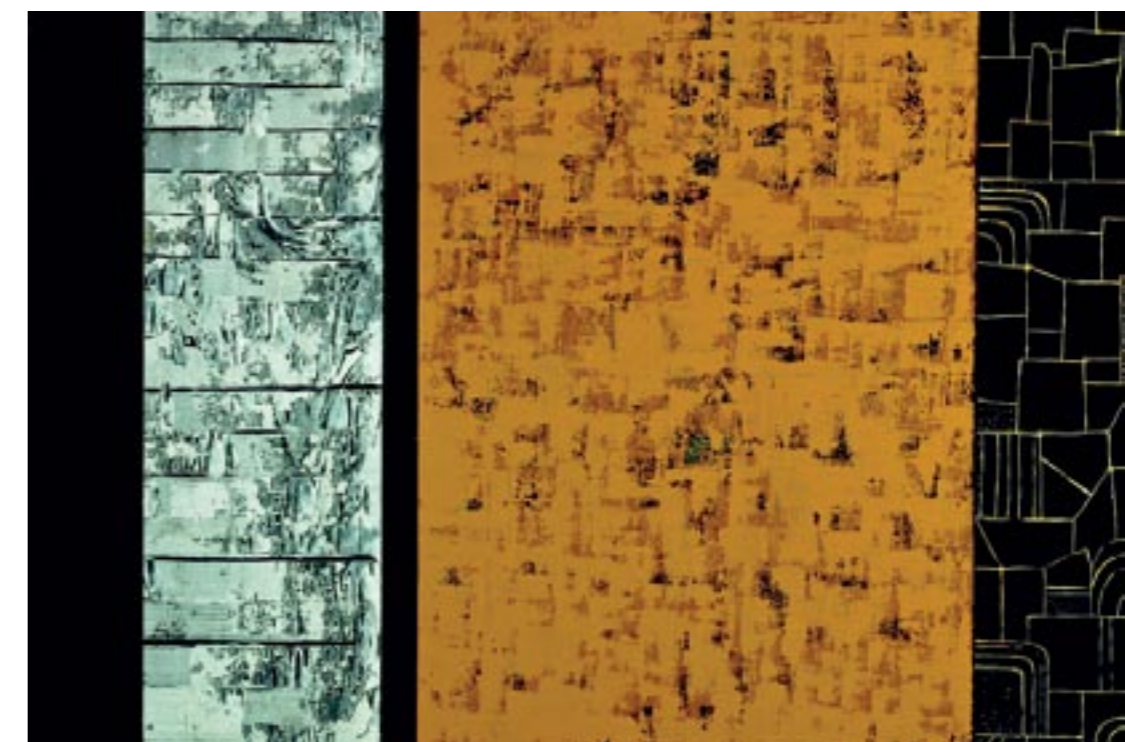
da må jeg legge arbeidene til side en stund. Derfor har jeg alltid mange prosjekter gående samtidig.

Som barn bodde Erik ved Kolåstjernet. Adressen lå den gang utenfor Sons kommunegrense, og barna som sognet hit gikk på Solhøy skole. Fordi faren syntes det var lurt å ha noe å falle tilbake på, ble det gymnas i Moss for unge Thome. Men det var kunstner han ville bli. Derfor tok han Statens Håndverk og Kunstindustriskole og Statens

Japan

Teknikk: maleri

Format/cm: 250 x 140

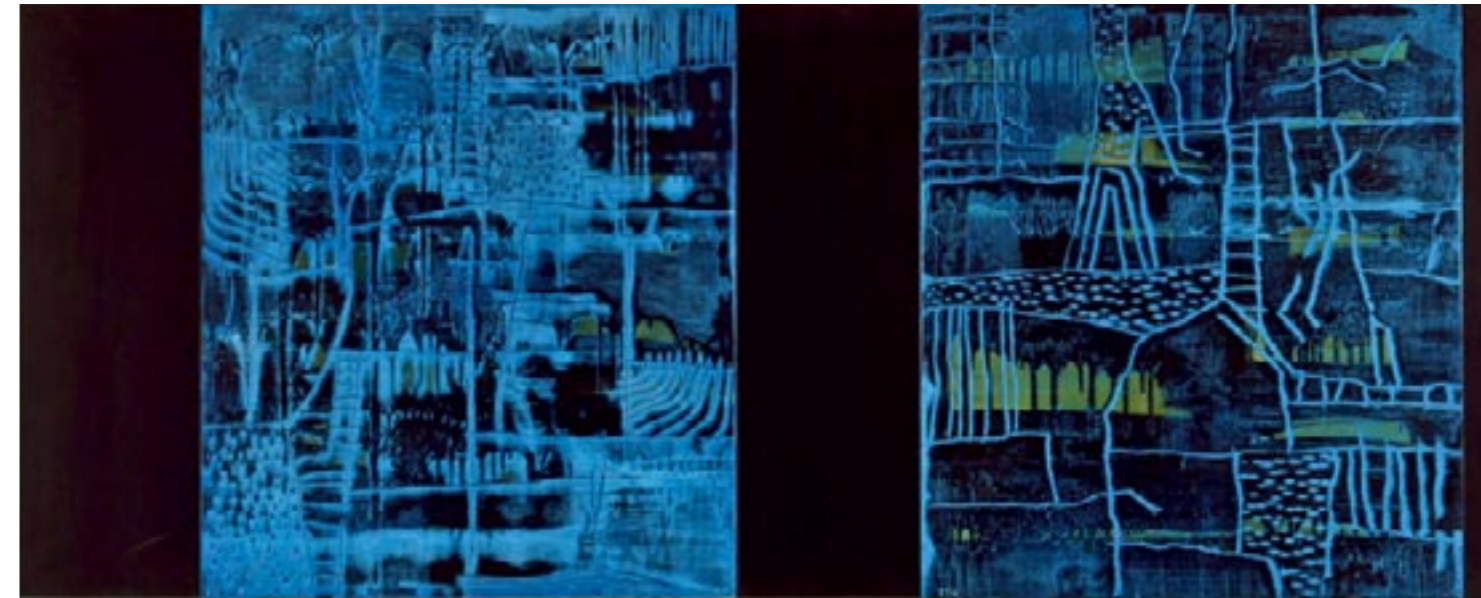

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: PRIVAT

Ved å ha mange prosjekter gående samtidig, har jeg alltid noe å gå til når det stopper opp og jeg må legge til side det jeg holder på med.

ERIK THOME

Riss

Teknikk: maleri

Format/cm: 180 x 65

Kunstakademi. Han har også tilbrakt perioder i utlandet, og etter hvert kunne han beherske mange forskjellige materialer. Du kan finne Thomes arbeider i svært ulike former og dimensjoner. For ham utgjør ikke materialene den store forskjellen.

– Arbeider i tre og stein er spesielt fordi resultatet blir nøyaktig slik du lager det. Hogger du feil så hogger du feil, understreker Thome og assosierer med Prøysens vise om gutten som skulle snekre syskrin til mor. Til slutt ble det bare en fjøl. Nå er det heldigvis ikke så ille når Thome hogger i stein.

Det skal ikke store steinen til før den blir tung å flytte. Derfor jobber han med granitten på steinhuggerverksted i Skjeberg. Ellers tilbringer Thome mye tid i atelieret sitt. Et

bilde ligger midt på gulvet i det lyse rommet. Gul farge dekker papiret. Når han begynner på et nytt bilde, vet han ofte ikke hvor det skal ende. Bortsett fra å bestemme formatet er alt åpent.

– Det gjelder å finne en åpning; gå inn og drepe den store, hvite flaten. Når jeg kommer ordentlig i gang med prosessen, kommer ideene underveis. Det er viktig å spare på tilfeldighetene som oppstår. Hvis en farge renner, forsøker jeg å bruke det i selve motivet, uten nødvendigvis å ergre meg over at det ikke ble som jeg hadde tenkt. Vi jobber forskjellig, og for meg må det ikke være så veldig konkret. Jeg jobber rundt enkelte temaer og farger. Til tider kan det se ganske kaotisk ut. Da gjelder det å rydde opp, litt etter litt.

Stort hode
 Teknikk: ceranitt
 Format/cm: 45x20x28

UTDRAG AV CV

UTDANNELSE

Statens Håndverk og Kunstindustriskole
 1969-72
 Statens Kunstakademi 1972-75
 Academi des Beaux Artes, Paris 1975
 Studio Sem Gherlandini, Italia 1985-86

SEPARATUTSTILLINGER

Mange separatutstillinger fra 1973 og frem
 til i dag, blant annet Kunstneres Hus,
 Kunstnerforbundet, Galler Brandstrup og
 Moss Kunstgalleri.

ANDRE UTSTILLINGER

Deltatt på en rekke gruppe- og kollektiv-
 utstillinger i Norge, Sverige og Danmark,
 blant annet Statens Høstutstilling,
 Østlandsutstillingen og Norske Bilder.
 Var Norges representant på Skulptur-
 triennalen i Budapest.

UTSMYKNINGER

Stovner Eldresenter, relieff i bronse 1979
 Ås videregående skole, relieff i tre 1978
 Rælingen videregående skole, fondvegg
 1989

Norges Forsvarsforening, skulptur 1994
 Hobøl kommune, «Frigjøringsmonument»
 1995

Tysvær kommune, skulptur 1995
 Rygge Vaaler Sparebank, Moss, skulptur
 1995
 Statens Vegvesen, skulptur Vestby sentrum
 2002

OFFENTLIGE INNKJØP

Museet for norsk samtidskunst
 Nasjonalgalleriet
 Norsk Kulturråd
 Riksgalleriet
 Moss Kunstforenings faste galleri
 Vestby Kommune
 Hundested Kommune, Danmark
 Tistrupsamlingen, Danmark
 Ribe Amts Kunstfond, Danmark
 Norsk Hydro
 IBM
 Statoil

Madonnabilde
 Teknikk: maleri og skulptur
 Format/cm: 100 x 100

To på stranden

Teknikk: monotypi
 Format/cm: 50 x 50

UTRYKKSFULLE RELIEFFER

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: PRIVAT

*Motstående side: Tittel/ord av
Sigmund Mjelve.*

*Tusener,
i myriader.
En.*

TURID MJELVE, KERAMIKER, SON Du har kanskje sett strutsehodene som klynger seg sammen – eller sjiraffen med svarte, blanke, mystiske øyne? Månedens kunstner, Turid Mjelve, er viden kjent for sine fargerike, litt majestetisk livaktige relieffer.

For 25 år siden valgte Turid Mjelve en ny vei innen leirkunsten. Hun sluttet å lage krukker, og begynte på en vei hun mente kunne bli morsommere. Relieffer. Det skulle vise seg at hun fikk rett i sine antakelser.

– Å lage en fin krukke er utrolig vanskelig. Relieffene gir større spillerom og flere muligheter, og jeg opplever at det er morsommere også – fordi jeg kan fabulere og undre meg over flere ting underveis i arbeidet. Men det er ikke dermed sagt at alt er like morsomt. Det vil vel gjelde for de fleste yrker. Men i tillegg er det også et ensomt yrke, og jeg savner av og til en sosial arbeidsdag. På den annen side hadde jeg nok ikke klart å jobbe hvis noen hele tiden skulle stå og se på.

SAVANNENS HEMMELIGE BLIKK

Da hun var i Afrika for noen år siden, ble hun utrolig fascinert av øynene til de ville dyrene. – Det er noe dypt der inne som vi ikke forstår – og heller aldri vil komme til å forstå. Det er det som er så spennende, sier hun, men innrømmer samtidig at det meste i hennes fascinasjon er periodisk. Når det gjelder fargebruk har hun hatt en periode der jordfargene var sterkt i fokus. Nå har de måttet vike for vakre nyanser i blått. I det siste har temaet vært de ville dyrene.

KILDER TIL INSPIRASJON

– Jeg kan bli inspirert av ting jeg ser, eller noe jeg leser. En periode leste jeg mye om gudinne

i egyptisk mytologi, der historien om gudinnen Isis fascinerte spesielt.

Hun skapte lys med sine fjær og vind med sine vinger. Det er jo skapelsesprosessen, tenkte jeg – gjort av en kvinne!

Selv om det kan være spennende å finne visuelle uttrykk ut fra det skrevne ord, er Turids relieffer som oftest tuftet på hennes egne opplevelser og erfaringer. En observatør finner likevel gjerne sin egen historie i de store, uttrykksfulle relieffene som rager stolt fra gulv til tak.

STORE FORMATER

Turid liker å arbeide med store formater. I et av Norsk Hydros møterom i Stavanger henger et av hennes relieffer – som er fire meter bredt. Relieffet er i modellert steingods som er brent på 1300 grader. Arbeidsbordet er enormt, for der skal de store arbeidene legges ut. Deretter skjærer hun det i biter, som til et puslespill, brenner og glaserer hver bit for seg, før hun limer hver bit på en finerplate, tilbake til utgangspunktet.

– Å arbeide med så store ting er dessverre ikke helt uproblematisk, legger hun til. Skulle uhellet være ute; og en bit gå i stykker, kan den ikke erstattes. Derfor er det utrolig viktig å være spesielt konsentrert under dette arbeidet. Det er når du er ukonsentrert at ting skjærer seg.

TUNG FRAKT

– Får jeg en idé, ser jeg den alltid for meg i stort format. Problemet er bare at det blir så tungt. Jeg har to sterke sønner som nesten bærer seg i hjel når jeg skal ha utstillinger. Selv om hun – idet dette skrives – ikke har konkrete planer om utstillinger, jobber hun hele tiden med det for øye.

BÆRENDE INNTJENING

Turid har alltid synes det har vært greit å være keramikker, men innrømmer gjerne at det har vært av vesentlig betydning – også økonomisk – å være gift med en som har forutsigbar fast lønn. – Økonomien har jo svingt litt til tider, men jeg har vært heldig som hele tiden har fått utsmykningsoppdrag og garantiinntekt som kunstner.

Turid har bodd i Son i 46 år og karakteriserer seg som «nesten soning». Hun trives veldig godt, men registrerer selvfølgelig den planlagte utbyggingen – særlig på Brevik – og er ikke udelt positiv til tempoet det har skjedd i.

UTDANNING

Keramikk ved Statens håndverk- og kunstindustriskole
Ecole des Arts et Métiers i Paris

STIPEND

Garantert minsteinntekt
Statens arbeidsstipend
Kulturrådets stipend for fortjente kunstnere

SEPARATUTSTILLINGER (i utvalg)

Hå Gamle Prestegård, Jæren
Kunstnerforbundet, Oslo
Galleri F 15, Moss
Galleri Challenges, Paris
Galleri Forum, Krakow, Polen

KOLLEKTIVUTSTILLINGER (i utvalg)

Internasjonal kunsthåndverkutstilling i Firenze, Italia
Europeisk vandreutstilling
«Norske bilder», Galleri Brandstrup, Aker brygge

INNKJØPT (i utvalg)

Museum of modern art, Kyoto, Japan
Kunst i skolen, Oslo
Statoils Hus, Lagos, Nigeria, Brussel og New York

UTSMYKKINGSOPPDRAG (i utvalg)

Oljedirektoratet i Stavanger
Solli barneskole, Rygge
Cruiseskipet «Ikaros», Minoien Lines, Hellas
R.CCL + flere cruiseskip

Et stort arbeidsbord må til når Turid Mjelve skal lage relieffer med bredde på rundt tre meter

Gudinnen Isis fascinerte spesielt. Hun skapte lys med sine fjær og vind med sine vinger. Det er jo skapelsesprosessen, tenkte jeg – gjort av en kvinne!

TURID MJELVE

Strutseflokken vandret forbi bussvinduet da Turid var i Afrika. Hun lar seg fascinere av dyrenes mørke mystiske blikk. (Utsnitt).

ALT TRENGER IKKE VÆRE SÅ OPPLAGT

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD.
FOTO: PRIVAT

Motstående side:
Kvinne i stol
90 x 80 cm

GUNNAR AUNE, BILLEDKUNSTNER, HØLEN Han tegner med kullstift, Gunnar Aune. Først naturalistisk. Kullet gjør det mulig å dra de klare linjene ut i det litt mer uklare.

Bildet av kvinnen som sitter i en stol er et eksempel på denne teknikken. Motivet er hentet fra et avisbilde av den første kvinnen som ble henrettet i USA. Hun sitter fastspent i den elektriske stol. Det er ikke nødvendigvis lett å se. Hun kan egentlig like gjerne sitte og strikke. Det kommer an på øyet som ser. – Jeg vil ikke undervurdere seeren ved å gjøre hver strek helt tydelig. Alt trenger ikke være så opplagt. Noe er det opp til den enkelte å finne ut.

Gunnar Aune er innfødt hørning, og startet sin kunstnerkarriere for 30 år siden ved å delta på Høstutstillingen i Oslo. Det var hans debut som maler. Høstutstillingen var et springbrett. Den tidligere så prestisjefylte utstillingen har han ikke lenger bruk for. – Det har vært et paradigmeskifte når det gjelder høstutstillingen. De tidligere sjangre eksisterer ikke lenger. En naturalistisk strek vil forsvinne i mengden av grensespreng-

ende uttrykk. Nå handler det om teknikker som video og foto, og om kroppsvæsker. Selv synes jeg det er litt barnslig å alltid måtte sjokkere, sier Aune.

I 1989 fikk Gunnar Aune førstepris på Nordisk Teckningstriennial i Sverige. Det førte til en rekke henvendelser fra fjern og nær. Siden har han glidd over i tegnesjangeren, men innrømmer at det ikke er lett å livnære seg som tegner.

– Folk flest ønsker grafikk eller malerier på veggene sine, sier han. Utstillingen han hadde i fjor høst skulle imidlertid vise noe annet. Det var en fornøyd – og litt overrasket – kunstner som hadde 18 arbeider med fokus på mennesker i ulike sittende stillinger. Salget gikk som varmt hvetebrød.

KULLSTREK INNRAMMET I SØLV

Noen arbeider bruker han lang tid på, andre går raskt.

Fabrikinteriør 80 x 102 cm

Alt trenger ikke være så opplagt. Jeg vil ikke undervurdere seerne med en definitiv strek. Noe er opp til enhver å se.

GUNNAR AUNE

– Prosessen som skal løfte arbeidet over til et ferdig produkt kan av og til være gjenstridig. De må hentes fram gang på gang over et års tid, forteller han. Da forlater han arbeidet ved staffeliet, for i mellomtiden å arbeide med bilderammer. Til kulltegningene lager han brede, forsøvede rammer. – Det ligger utrolig mye arbeid bak disse rammene, sier han.

SITTENDE PORTRETT

Gunnar Aunes billedserie over tema «sittende mennesker» er en måte å portrettere på, forteller han. Han tegner motivet midt på arket, omringet av mye «luft». – Måten man sitter på avspeiler en personlighet. Motivene finner jeg overalt. På kafeer, på møter, på gaten. Også ut fra fotografiet kan man hente personlighetstrekk. Damen med vesken fant jeg på jernbanestasjonen. Opprinnelig var det tre eldre damer som satt tett ved hver-

andre, og jeg ble helt fascinert over at et fortsatt fantes slike personligheter. Dermed ble «Kone med veske» til.

KUNSTNERE AV I DAG

Gunnar Aune underviser på 33. året på Statens Håndverks- og Kunstindustriskole. Et kortvarig vikariat etter endt utdanning fra samme skole, skulle vise seg å bli et livslangt engasjement. Forsatt synes han at arbeidet med vordende kunstnere er meningsfullt og interessant. – De er modige, de som i dag velger å bli kunstnere, sier han. – Nå for tiden må du ha mye penger bare for å kunne betale strømgjeld og husleie. Tidligere kunne vi velge å være fattige, vi klarte oss med lite penger, sier Aune og legger til at å selge kunst i dag ikke nødvendigvis er så enkelt. – Hvem er det som kjøper en videoinstallasjon?

UTDANNING

Statens Håndverks- og Kunstindustriskole 1967-1970

STIPEND (i utvalg)

Vederlagfondets stipend
Bildende Kunstners Hjelpfondstipend

SEPARATUTSTILLINGER (i utvalg)

Kunstnerforbundet i Oslo 2003, 1994, 1988
Galleri Brandstrup 1990

GRUPPE- OG KOLLEKTIV-UTSTILLINGER (i utvalg)

Tegnefestival i Drøbak 2002
Gallerihuset Stavanger 2001
«Berlin-Mitte», Berlin 1993
Internasjonale tegnebiennale, Jugoslavia 1985, 1984

INNKJØPT AV (i utvalg)

Nasjonalgalleriet 1999, 1994, 1988, 1986, 1985
Riksgalleriet 1976
Akershus fylkeskommune
Utsmykningsoppdrag (i utvalg)
Vestby rådhus 2002, Sentralsykehuset i Akershus 1998

PRISER OG UTMERKELSER

1. pris på Nordisk Teckningstriennial, Sverige 1989

Lokomotiv 86 x 71 cm

BLIKKETS MYSTIKK – OG FANTASIENS «SANNHET»

TEKST OG FOTO 2007: ELISABETH KLEVEN
FOTO: PRIVAT

Til venstre: *Urban Jungle*
183 x 152 cm (2007).

Til høyre: *Trust* (2004)
– Det er noe uforutsigbart ved
barns natur, et slags mysterium,
og det tiltrekker meg som kunst-
ner, sier Therese Nortvedt.

THERESE NORTVEDT, BILLEDKUNSTNER, HØLEN Etter flere år i «utlendighet» fikk Therese Nortvedt etiketten «emigrantkunstner», og maleriene kunne nok fortone seg både eksotiske og uttrykksfulle, sett med norske øyne. – Det er nettopp denne distansen til opplevelser og inntrykk som er nødvendig for å lage disse bildene, sier hun. Flere av motivene er skapt i spenningsfeltet mellom et myldrende metropolliv og norsk natur med dyreliv fra skog, fjell og vidde.

Therese bringer frem sitt budskap gjennom figurative bilder av dyr og mennesker. Rekvissittene henter hun fra omgivelsene; leker, kosedyr, kostymer, interiør og miljø. Bildene hennes bærer preg av en fantasiverden, ofte med til dels skremmende undertone og mystikk. Det er vår tids generelle ubalanse som gir sterke føringer til Thereses billedkunst. Hun mener vi har glemt noe fundamentalt i farten. – Menneskeskapt utvikling forstyrrer balansen og utfordrer naturens forutsetninger for å klare seg. Elgen som tror den er like suveren som mennesket, faller stadig som offer for økt trafikk. Og i en hektisk hverdag tar vi heller ikke hensyn til hverandre.

LYSERE TIDER FOR SVARTEKUNST

«70-årene blir ofte – og med rette – karakterisert som «grafikkens decennium» her hjemme, og Therese Nortvedt ble snart et navn blant de yngre som bidro til å skape lysere tider for mediet med merkelappen «svartekunst». Dette skriver kunstkritiker Harald Flor i boken om Therese Nortvedt, som kom ut i 2001. «Bildenes blikk» er interessant lesning, og viser bredden i arbeidene til en av våre mest respekterte kunstnere som tidlig beveget seg ut over realismens sfære.

INNTRYKK OG UTTRYKK

Therese hadde sin første separatutstilling i Galleri Cassandra i Drøbak i 1980. Den særpregede tegneren Geza Toth skriver følgende

om sin opplevelse av Thereses grafikk:

«Øynene mine fixeres et sted i bildet. Når de befrir seg fra dette området, oppdages de andre detaljene. De dekadente – de kalde – varme – de banale – de sentimentale – de humoristiske. Mon tro om bildene synes det samme om meg, der jeg står og ser på dem».

Fra venstre:

The Lady in Blue 144 x 112 cm (2007)

Bambi's Dream 144 x 112 cm (2007)

Hitting the Town 141 x 111 cm (2007)

MALERIETS INNTOGSMARSJ

Da Therese ankom New York tidlig på 1980-tallet, ante hun ikke at hun var i ferd med å legge ut på en kunstnerisk reise full av møter, påvirkninger og tilbud i en by der mot blir oppmuntret. Hun bar med seg en koffert full av minner og fotografier, arbeider på papir, noen få tuber med maling og noen pensler, en roman av Milan Kundera: «Livet er et annet sted» i tillegg til en bestemt overbevisning om at hun aktet å legge grafikk til side og hengi seg fullt og helt til maleriet. Dessuten hadde hun med seg to oljemalerier fra 1920 tallet, som var malt av Erling Nortvedt (1893–1972). Bestefaren hadde atelier i nabo-

huset, og Therese var en ivrig iakttaker av hans magiske verdens tilblivelse. Therese er svært knyttet til disse to maleriene, og skulle male sine første figurer i skyggen av disse arbeidene.

EKSISTENSIELLE UTTRYKK

Therese priser storbyens mangfold og nærhet til et variert kulturtilbud. Men oppveksten i Hølen og somrene med mann og barn i Finnmark frembringer natur og dyr som vesentlige motiver i hennes bilder. – Dyrenes skyhet; hjort og reinsdyr som plutselig dukker opp, for så like plutselig å være borte.

tidsånd. Under de ytre trendy trekkene blottes en indre ambivalens.

VISUELL SELV BIOGRAFI

Siden 2002 har Therese bodd og arbeidet i London, og innrømmer at overgangen fra storbyen til stillheten i Hølen er merkbar.

– Atmosfæren her hjemme er fantastisk, og nå har jeg nettopp funnet et hus i Hølen, med et lite atelier.

Therese prøver å ta vare på noe arbeid fra hver periode. – På den måten blir det litt mitt liv, min historie; en slags selvbiografi. Man må noen ganger se seg tilbake for å kunne gå videre, sier hun.

BILDER MED TEKST SOM BAKTEPPE

I 1995 illustrerte Therese «Ragnarok» (fra serien «Vår Gamle Gudelære») av forfatter og sambygding Tor Åge Bringsværd. Året etter ble hun tildelt diplom for årets vakreste bok; for sine bilder til Amalie Skrams roman «Mennesker» i Bokklubbens Mestermøte. Bøkene ble raskt revet bort, og kom i en ny praktutgave i 2007.

I forbindelse med Ibsens 100-års markering var Therese en av seks norske malere som tolket Ibsen, med til sammen 21 malerier og 16 grafiske blad. Dette ble til boken IBSEN 2006, der Therese laget 4 malerier og 2 litografier til «Et dukkehjem». Hele Ibsen-utstillingen, i regi av Trond B. Olsen i Art Pro, ble vist blant annet i Oslo, Berlin, London, Washington og Minneapolis.

EN VERDEN I LIKEVEKT

– Mennesket burde ikke sette seg selv over alt liv. Samspillet mellom mennesker og dyr er veldig viktig for vår eksistens, sier Therese. På samme tid favner bildene hennes også kvinnelige erfaringer. De avpersonifiseres ved å bli løftet opp på et mytisk nivå som gjør dem mindre smertefulle. Fremmedfølelsen, utsattheten, ensomheten, båndene mellom voksen og barn, kampen mellom mannlig og kvinnelig. Therese har også et stort portrettgalleri, som ble etablert da hun sammen med sin grafikerkollega Dagfinn Knudsen tok pulsen på en ny, urban og urolig

GRAFIKK OG POESI

– Å arbeide med monotypier er langt mer impulsivt enn å arbeide med maleri. Jeg valser fargene på pleksiglasset, legger et papir oppå og tegner fra baksiden. Dermed er det gjort. Denne teknikken innebærer en uforutsigbarhet som jeg liker godt. Det blir som å fange øyeblikket, i kontrast til maleri, som er en lang prosess, forteller Therese. Thereses monotypier inneholder også tekster. Hun falt spesielt for tekstene til Oscar Wilde, som hun opplevde som utpreget visuelle. – Men det er maleriet som er min hovedbeskjeftigelse. Humor, samt det underfundige og uforklarlige uttrykket i et samspill mellom dyr og mennesker, er sentrale temaer. Jo mer jeg ser av mennesket, desto mer beundrer jeg hunden for dens egenskaper.

SPENNENDE UTFORDRING I 2008

– I mars er jeg invitert til å stille ut i Galerie Anna Klinkenhammer i Düsseldorf. Utstillingen heter Valperga, og jeg viser mine nye malerier, sammen med tyske Annette Lynen

og polske Angelika Trojnariski. Siden Anna Klinkenhammer deltar på internasjonale kunstmesser, som Art Basel, Miami og New York, kan dette bety at maleriene mine vil nå et stort publikum og bli innkjøpt til internasjonale kunstsamlinger.

BILDEVALGET

Thereses uttrykk er fortellende med surrealistiske og psykologiske undertoner. Til denne boken ønsker hun å vise et utvalg av sine senere oljemalerier. – De er alle sterke og viktige for å gi et bilde av meg, sier hun. Hun velger å innlede med «Urban Jungle» – som en frekk, humoristisk og sterk åpning. «The Monarch with Pansy I & II» står suverent omsluttet av de mer organiske stemorsblomstene/(natt og dag). Som en naturlig avslutning velger hun å vise to av bildene som skal være med på utstillingen i Düsseldorf.

Kilder: Kunstboken *Therese Nortvedt/ Bildenes blikk*, av Harald Flor
Mythology has a sister called the Absolute/ Philippe A. Poloni

The Monarch with Pansy I & II
198 x 230 cm /+ 2 stk 183 x 111 cm

Til høyre: Thereses nyeste oljemalerier; *Swan Lake* 145 x 115 cm og *Breaking the Ice* 190 x 150 cm er to av bildene til utstillingen i Düsseldorf i mars 2008.

Utdrag av biografi:
THERESE NORTVEDT, født i Hølen i 1953
<http://theresenortvedt.com>

Utdannet ved Kunstakademiet i Trondheim, Statens Kunstakademi i Oslo, Central School of Art and Design, London og English National Opera Theatre Design Course, London.

Separatutstillinger i syv land

STIPEND: Therese Nortvedt er tildelt en rekke stipender, og hun er den første norske billedkunstneren som ble tildelt det prestisjefylte, statlige P.S.1 stipendiet for ett års studier i New York.

INNKJØP:
Nasjonalgalleriet, Museet for Samtidskunst, Astrup Fearnley Samling, Norsk Kulturråd, Statens Konstråd, Sverige og H.M. Dronning Sonjas Kunstsamling.

SISTE UTSTILLINGER:
«Ibsen 200»: Bidrag med tolkninger av «Et dukkehjem».
2007: Galleri Trafo i Asker: «The Urban Jungle».
Soli Brug, Kunstgalleriet i Stavanger.
2008: Valperga Galerie Anna Klinkenhammer i Düsseldorf.

Jo mer jeg ser av mennesket, desto mer beundrer jeg hunden for dens egenskaper

THERESE NORTVEDT

BALANSERT OG GRENSESPRENGENDE

TEKST OG FOTO: HILDE BOGSTAD
FOTO: PRIVAT

Skulle jeg drevet med noe annet nå, ville jeg vært gartner eller landskapsarkitekt.

BENTE BØYEBSEN

BENTE BØYEBSEN, BILLEDKUNSTNER, SON

Når Bente Bøyese maler, lar hun fantasien råde. – Det er mange måter å improvisere på, sier hun. Arbeidene er imidlertid godt forankret i kunnskap om komposisjon. Hun viser en uttalt balansekunst der hun «veier» farger og elementer før de får sin tiltenkte plass på lerretet.

– Det blir som når en jazzmusiker ut i fra et grunnlag av toner velger å sette dem sammen til et lydbilde, smiler Bente og innrømmer at hun er litt misunnelig på musikere som kan briljere med toner på den måten. Men å briljere med farger er heller ikke å forakte.

– Når jeg maler, går jeg inn i en langsom og tidkrevende prosess. Det er en deilig følelse å være på atelieret. Der har jeg frihet til å kunne gjøre hva jeg vil.

Hun har alltid likt å holde på med hendene, men det var ingen selvfølge at det var maler hun skulle bli.

PROSESSEN VAR AVGJØRENDE

– Jeg ønsket å bli gullsmed da jeg kom inn på Kunst og håndverksskolen. Men etter hvert fant jeg ut at den lange prosessen som materialet måtte gjennom før det endelig ble et resultat, passet meg dårlig. Jeg må få et raskt resultat, og når du maler skjer det noe med en gang!

IMPROVISASJON

Når hun går i gang med et nytt bilde bestemmer hun seg for format og farge. Resten er ren improvisasjon.

– Underveis i arbeidet er jeg åpen for de ideene som måtte komme. Jeg kan ikke male planlagte bilder. Merker jeg underveis at det blir for billedlig, mister jeg fort interessen,

og må gjøre en vri. Bente bygger inn en virkelighet i bildene sine, men det er viktig at den ikke blir for fremtredende. Virkeligheten skal nemlig ikke bli for innlysende.

FARGER OG FANTASI

Bente Bøyese kom flyttende med familien til Son i 1999. Sammen med en annen familie kjøpte de det gamle menighetshuset, som de i fellesskap restaurerer og pusser opp. To vertikaldelte leiligheter er innredet. Fortsatt gjenstår mye arbeid, og det som en gang skal bli familiens stue, bruker Bente nå til atelier. Oppetter veggene står både ferdige arbeider og bilder som er påbegynt. Fargene slår i mot deg; gult, grønt, rødt og blått. Hun har ingen stengsler når det gjelder farger.

– Jeg nekter å forholde meg til dogmer som hevder at noen farger ikke passer sammen. Alle fargene er fine, bare de er plassert i riktig forhold til hverandre.

KUNSTENS MANGFOLD

– Jeg forsøker hele tiden å skape en balanse i bildet ved hjelp av farger, former og rom. Det er viktig å dra nytte av mulighetene til å bruke hele fargespekteret.

Det er best å ha en ubegrenset nysgjerrighet hvis du skal få noe ut av bildene mine, anbefaler Bente. Riktignok får publikum en liten ledetråd i de korte titlene. Titler som «Opp», «Tråd», «Vann» eller «Luft» er kun en spore

til fantasien. Det er ingen fasitsvar i Bentes bilder. Det er først når kunsten sees av andre at den får en mening i sitt mangfold.

GARTNER PÅ «FRITIDEN»

– Skulle jeg drevet med noe annet nå, ville jeg vært gartner eller landskapsarkitekt, smiler Bente. Hun trives med å grave i hagen, liker å skape fine uterom. Hagen bak huset er en bratt skrånning, organisert i platåer. Her er flere terrasser oppover fjellveggen, som nok

kan brukes til litt av hvert. Med tiden. For tid er ikke det en yrkesaktiv småbarnsmor har mye av. Det meste av arbeidet foregår på dagtid og om kvelden etter at barna har lagt seg. Bente har hatt flere separatutstillinger, den siste i Galleri Osebro i Porsgrunn. Hun trives godt med å ha en utstilling i året. Allerede nå vet hun hva hun skal gjøre de neste to årene, og er godt i gang med arbeidene til separatutstillingen i Oslo i 2005.

Bente Bøyesen er født i Skien i 1967 og tok sin utdanning ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole (1987–91), samt ved Statens Kunstakademi (1991–95).

SEPARATUTSTILLINGER

Kunstnersenteret i Buskerud (1997), Galleri Ask, Åsgårdstrand (1999), Galleri 27, Oslo (2002), Galleri Osebro, Porsgrunn (2004 og 2007), Galleri 27, Oslo (2005), Arendal kunstforening (2006), Galleri Semmingsen, Oslo (2006).

KOLLEKTIVUTSTILLINGER

Telemarksutstillinga (1990) Nordland kultursenter i Bodø (1994) Statens høstutstilling, Oslo (1999) Sommerutstilling Galleri 27, Oslo (2003) Galleri Semmingsen, Oslo (2004 og 2005)

En tur inn i Bentes bilder kan være den rene fargerterapien. En kan gå seg vill i et landskap av fargenyanser, en blanding av fantasi og virkelighet. Selv om det meste er abstrakt, kan du likevel oppdage noe gjenkjennelig; en sol, et bål, stråler i vann.

ETT RASKT STRØK – ELLER TO

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN

Helle Petterson gir også rom for et mer konkret uttrykk, som vist i disse utsnittene.

HELLE PETTERSON, BILLEDKUNSTNER, HØLEN

Denne måneden er dedisert til den fargerike billedkunstneren Helle Petterson. Til daglig omgir hun seg med kunst fra nær og fjern – i et fascinerende mangfold. Hjemmet er rikt dekorert med alt fra fotografier og kunstglass til en to meter høy trefigur, direkte skipet fra sydligere breddegrader.

Hun har samlet kunst hele livet. I vinduskarmen bor det fuglefigurer i sirlige former og i skjønn forening. Hun liker å se på fugler, liker lyden av dem. Hun presiserer at det selvfølgelig den frie fuglens bevegelser og lyder hun snakker om.

TEKNIKK OG EGENART

Et hav av grønne planter forteller om en kunstner som henter energi fra sine nære omgivelser. Lyder og synsinntrykk er sterke faktorer bak komposisjonene i Helle Pettersons arbeider, som gjerne er i akryl på lerret, kollasj, og i akvarell. Imidlertid er akvarell hennes hjertebarn. Her er bildet allerede klart i hennes indre før hun setter i gang. Én effekt hun liker godt er akvarell på grovt papir. Papiret fuktes grundig før malingen påføres. Når det tørker bulker det seg og gir spenst til fargene. Hun liker at bildene ikke er helt glatte. – Kollasjen gir et større spillerom i så måte. Det er spennende å rive biter av papir – for deretter å lime dem sammen til et bilde, forteller hun.

– Men det er akrylen som best imøtekommer min personlighet, understreker hun, og legger til at hun liker å jobbe raskt. – Akrylmalingen tørker fort, så førsteutkastet kan bearbeides nesten umiddelbart. For det er sjelden at de første strøkene gir det resultatet jeg ønsker. Ofte er det bare små partier som blir bra – og som jeg fortsetter å spinne på i neste omgang.

Og ordene formelig flommer ut – om mulig enda raskere enn penselstrøket hennes. Jeg blir vist rundt. Hun er midt i omtalen av neste bilde før jeg evner å slippe taket i det foregående. Her er det bare å henge med. I Helles verden er nåtid av særdeles kort varighet.

KILDER TIL INSPIRASJON

Helle Petterson er ikke påfallende naturalistisk orientert. Hun lar seg ustanselig inspirere av det meste. Alt fra musikk, natur og fugler til plastbøtter utstilt som samtidskunst. Hun kan finne noe spennende bak alt hva øyet kan se.

Helle Petterson er en fargerik billedkunstner fra Hølen. Hun lar seg inspirere av alt – fra musikk, natur, og fugler til plastbøtter utstilt som samtidskunst.

Bildene hun ønsker å vise denne måneden har et abstrakt uttrykk. Likevel kan det veldig godt tenkes at noe konkret kan skimtes. Som oftest har hun ikke fokus på dét å gjen-skape et miljø. Men hun lar deg gjerne se at det faktisk er en fisk som ligger på benken. – Jeg har ofte fisk med i bildene. Fisken har en sånn fin form, sier hun, og illustrerer buen med en rolig håndbevegelse. – Og bildene er ofte satt sammen av mange komposisjoner, som både hver for seg og samlet kan gi inntrykk av... «hvasomhelst». Helle er opptatt av at komposisjonene i et bilde ikke nødvendigvis må tilhøre hverandre på noen måte. Hun mener at om synsinntrykket gis spillerom – ja, da ligger «landskapet for opplevelser» til din disposisjon. Helle Petterson har sin utdannelse fra Statens Håndverk og Kunstindustriskole i Oslo (1964-68) og Statens Kunstakademi (1968-72) under professorene Sigurd Winge og Lud-

vig Eikaas. Helle har utstilt i en rekke solo- og gruppeutstillinger, og er innkjøpt av både private og offentlige samlinger. Siste utstilling var i Galleri Soon i fjor. – Det er hyggelig i Son, sier hun.

EN HILSEN

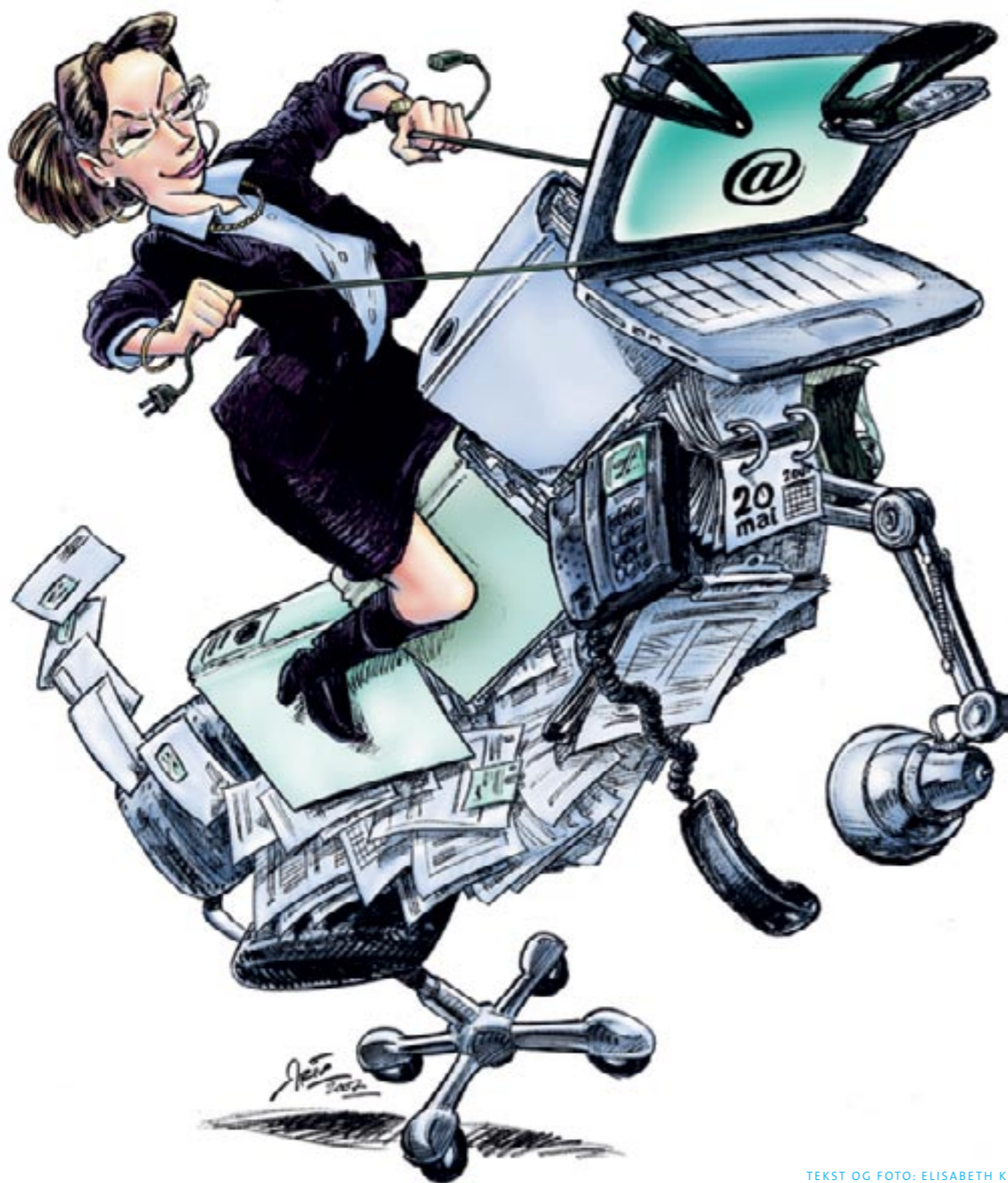
Hun synes også det var hyggelig å bli valgt til månedens kunstner. – Denne profileringen i regi av Vestby Kunstforening er et godt tiltak, sier hun. – Utnevnelsen er til stor hjelp for den lokale kunstneren, som dermed gis tilgang til å presentere seg i sitt nærmiljø. Helle Petterson vil gjerne benytte anledningen til å nevne det viktige samarbeidet med Owe Bjune Baann i Rammemakeriet i Son. – En veldig velvillig og positiv samarbeidspartner for oss kunstnere. Det er av stor betydning for oss å ha en samarbeidspartner i nærmiljøet. Owe skaffer farger og rammer inn – og er en veldig hyggelig person.

Bildene er ofte satt sammen av mange komposisjoner, som både hver for seg og samlet kan gi inntrykk av... «hvasomhelst». Landskapet for opplevelser er opp til den som ser.

HELLE PETTERSON

EN GLAD TEGNER FRA FANA

Det beste for meg er å være på reise med kansellerte avganger. Jeg simpelthen oppsøker forsinkelser, for da kan jeg bruke tiden til å observere og tegne.

ARILD MIDTHUN

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN

ARILD MIDTHUN, TEGNER, SON

Alle barn tegner.

Men de fleste sier at de ikke kan. Hva er det som får oss til å slutte å tegne? Det er et interessant spørsmål, sier Arild Midthun.

Undringen avdekker en åpenbar interesse for atferdspsykologi. – Litt psykologisk innsikt er nyttig når jeg holder foredrag og tegneseriekurs, sier han. – Oppgaven min ved slike anledninger er jo å stimulere til å tegne mer. Det er flest jenter som sier de ikke kan tegne. Gutta sier at de kan. I det store og det hele dreier det seg mest om hvilke krav man stiller til resultatet.

Men det er ytterst få som kan bli tegner for Donald Duck og Co, må jeg skyte inn. Han nikker bekreftende. – Noen er født med ski på bena. Jeg er født med tegneblyanter. Jeg har tegnet hele livet, jeg.

TEGNET, OG TEGNET – OG TEGNET

På barneskolen var det flere som var flinke til å tegne. Vi ble delt inn i grupper. Jeg ble en del av en gjeng med flinke tegnere. – *Veldig flinke tegnere, vel, spør jeg.* – Tja, jeg var jo ekstremt interessert i å tegne, da. Så det skulle vel sikkert ikke store anstrengelsen til for å fange opp min altoverskyggende interesse. Foreldrene mine backet meg opp og ga meg det beste i tegneutstyr og bøker om tegning. Jeg fikk veldig tidlig masse positiv feedback. Så jeg bare fortsatte. Jo mer tid jeg brukte, jo flinkere ble jeg.

BARNDOMSVENNEN

Det var godt å vokse opp på Midttun i Fana. Min beste venn i oppveksten var Tormod. Tormod og jeg lagde tegneserier før vi be-

gynte på skolen. Og vi spilte fotball. Tegnet og spilte fotball. Jeg ville at alle skulle tegne og alle skulle spille fotball. Jeg likte å være på lag. Likte å kunne være et bidrag til resultatet.

Å BLI TATT PÅ ALVOR

Da jeg gikk på ungdomsskolen, reiste fotballlaget til Oslo for å være med i Norway-Cup. I «pausen» dro jeg innom forlaget Semic for å få en vurdering av mine tegninger. Der sto jeg da, i fotballshorts og leire, og viste frem tegninger for redaktøren. De var fornøyd. Da jeg kom hjem igjen, satt jeg og gjorde tegneoppdrag etter skoletid. Særlig to redaktører ble mine læremestere. Originalene fikk jeg tilbake med røde streker og kaffeflekker. Det var sånn det skulle være. Flekker og søl var et bevis på at de hadde tatt arbeidet mitt på alvor; at tegningene hadde ligget på toppen av bunken og vært gjenstand for konstruktiv kritikk. Det var på denne måten jeg fikk min utdanning. Litt senere, i 1980, trykkes Sirkus i Serie-Fokus (Semic). Serien blir utviklet og ført videre i Fantomet. Deretter fulgte første album av Truls og Trine, som fikk Kulturdepartementets tegneseriepris. Så fulgte tegneoppdrag i Pyton, Ernie, Tommy og Tigern, Mad og mye, mye mer.

Videre skole da? – undrer jeg.

– Jeg begynte på Handelsegym, forteller han videre. – Men det var mest fordi skolen hadde en utvidet linje med tegne, form og

farge. Og Arild forteller uoppfordret videre: – Det viste seg imidlertid at utvidelsen ikke fungerte som en utvidelse for meg. Læreren skjønte at de hadde lovet for mye. Han anbefalte meg å slutte. Det var nok til det beste for alle. Læreren hadde engasjert seg. Engasjert seg i mine evner – og funnet at skolens tilbud ikke var det riktige for meg. Dette opplevde jeg som positivt. Jeg sluttet skolen for å fortsette min egen vei. Jeg lovet mine foreldre at om jeg fikk beholde gutterommet som studieplass i tre år til, så skulle jeg spesialisere streken ytterligere for å ruste meg til oppdrag i arbeidslivet. Det var dette som ble min videre skoleing. Så en vakker dag ringer barndomsvennen Tormod. Vi er blitt 40.

GJENOPPTAR SAMARBEIDET

Og han fortsetter: – Min gode venn Tormod Løkling fra Midttun! I dag redaktør og manusforfatter for Donald Duck & Co. Vår felles bakgrunn gjorde veien til samarbeid kortere enn vanlig. Men Donald er tradisjon og stil. Så arbeidet mitt ble vurdert fra sentralt hold,

av et firma i København. Den store tegneren Carl Barks har vært Donald-forteller og tegner helt siden 1940-årene. I hans virke tegnet og skrev han 6000 Donald-sider. Det er en enorm håndverksmessig utfordring å være en etterfølger av Carl Barks. Arild skjuler det godt, om han skulle tvile på sin mestring. Igjen er barndomsvennen Tormod og han et team: de to som var ivrige tegneserieprodusenter allerede før de begynte på skolen.

TIL SVALBARD FOR 2. GANG

– Jeg har holdt foredrag på Svalbard én gang. Nå er jeg visst ønsket tilbake. I februar og mars er lyset helt fantastisk på disse ishavsoyene, sier han, og beskriver lyset, den kilometerlange sikten, de utrolige fjellene med de horisontale skiller som gir et nesten kunstig pittoresk, klisjélignende bilde. – Det er nesten for pent, tilføyer han, men gleder seg til å reise dit igjen.

FRA FANABU TIL SONING – VIA TEGNEBY I TANKENE

Det har vært mellomlandinger i London og i

Hjemme jobbes det mye på Mac. – Men jeg jobber veldig gjerne ute blant folk også. Det beste for meg er å være på reise med kansellerte avganger. Jeg simpelthen oppsøker forsinkelser. Det er helt strålende at transportmiddelet ankommer for sent eller ikke går når det skal. Da kan ventetiden benyttes til det beste jeg vet – å tegne. Folk og atferd, ansikter og uttrykk. Sinte og raske, oppgitte og sovende. Dette er selve fundamentet i mitt engasjement.

Oslo. – Det er vel drøyt 20 år siden jeg fikk en utrolig tanke på vei hjem fra en Bob Dylan-konsert i Gøteborg, forteller han. – Jeg bodde i Oslo og passerte Sonsveien. Hva var det som sto på skiltet der? Tegnebyhollet? Ikke noe annet i min fantasi ville være mer riktig enn at jeg skulle bo i Tegneby! Men man flytter ikke fra Rodeløkka. Det er en Rodeløkka-boers overbevisning. Så jeg flyttet ikke. Ikke den gang. Men flere år senere. Son hadde alt en liten familie kunne tenke seg, mente forfatteren Dag Larsen. Tor Åge Bringsværd ville derimot ha meg til Hølen. Det var Son som først kunne tilby hus med flott beliggenhet – så for 3 år siden flyttet vi til huset i Lindeveien. Og vi har ikke angret. Alt hva vi

kan ønske oss har vi her. Godt vær, fred og ro, hjemmekontor. Alle trives. Jeg spiller også fotball på Son Oldboys. Det er helt strålende for meg. Kjempeallrighte folk. Fotball er en viktig del i livet mitt. Ikke i form av patriotismepreget support, men ved å være en part i lagspillet. Så mer perfekt kan det ikke bli; med Labo-banen – en kjempefin gressbane – kun fire minutter unna tegnebrettet. Og Rammeverkstedet til Owe Bjune Baann. Jeg ble kjempeglad da det kom. Tilbudet hans passer så bra til mitt arbeid. En ekstra bonus er samspillet med andre kunstnere i kommunen. Det er bare så ekstremt bra å bo her! Vil gjerne kunne kalle meg Soning, avslutter han, med håp i blikket.

KANSKJE IKKE HELT KUNSTNER

– Da jeg ble kontaktet av kunstforeningen i Vestby ble jeg ganske overrasket, men beæret, sier Arild. – Jeg uttrykker jo ikke mitt eget indre, så jeg føler meg kanskje ikke helt som en kunstner i den forstand. Jeg uttrykker meg visuelt i en visuell kommunikasjon. Det er vel nærmest et håndverk. Arbeidet mitt i dag kan være en brikke i et samarbeid, en skisse, som både skal bearbeides og fargelegges – kanskje av meg – kanskje av andre. Det er sluttresultatet som er viktig. Jeg pålegger meg selv den ytterste innsats. Det er en forutsetning for å kunne skape det rette uttrykket.

LIVETS PLATTFORM

– I dag er jeg ekstremt takknemlig for all den positive tilbakemeldingen jeg har fått gjennom hele livet. Det å bli tatt på alvor, og bli behandlet seriøst, er en god opplevelse. Det er viktig å få være en part i et samspill, og at jeg gjør det beste som står i min makt for å bidra til et optimalt resultat. Jeg ønsker at folk skal ha like store forventninger til mitt arbeid som jeg har selv. For meg er det viktig at indre og ytre krav samsvarer. Først da blir min plattform god å stå på.

MED LYSET I SIN HULE HÅND

Motstående side: Due i malt mosaikk på døpefonten i Steinkjer kirke (1964).

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN
FOTO DØPEFONT: MAGNE EMBERLAND

INGER KVARVING, BILLEDKUNSTNER, HØLEN

Inger Kvarving er en spennende billedkunstner som bor i det gamle huset «Utsikten» i Elverhøyvei i Hølen. Hennes arbeider er i hovedsak i glassrelieff, oljemaleri og akvarell – der gjennomgangstema er naturen – og ikke minst lyset. Hennes arbeider er levende og kraftfulle, der nordlyset brer seg som en eksplosjon over lerretet. En kontrollert eksplosjon.

Det er som om man kan se en bevegelse der den fargesprakende himmelen i det majestetiske fjellandskapet i Valdres er gjenskapt. Hun har malt etter sin egen visuelle hukommelse. Med besluttomt penselstrøk reflekteres en sterk personlighet.

MEMORERER SYNSINTRYKKET

På tross av at det er naturen hun arbeider med, står Inger Kvarving aldri ute og maler. – Da ville jeg fått mer nysgjerrig oppmerksomhet fra forbipasserende enn det som føles behagelig, sier hun. – Men jeg er heldigvis oppdratt til å se – og til å huske synsinntrykket. I tillegg skriver jeg beskjeder til meg selv. Små forklaringer som er til hjelp når jeg skal male. Men det er ikke avgjørende for meg å gjenskape de faktiske landskapsformasjonene. For ut fra min visuelle hukommelse kunne jeg ha malt fjellformasjoner med bind for øynene, hvis det var dét om å gjøre, sier hun. Hun lar meg forstå at hun langt i fra sier dette for å imponere, men for å fortelle noe om hvordan hun arbeider.

BILLEDKUNSTEN

– Jeg jobber jevnt, fortsetter hun. – Har et verksted, eller roterom, som jeg kaller det. Er ikke så høytidelig av meg, sier hun – til mitt spørsmål om hvor hun har atelieret sitt. – Men jeg arbeider aldri med de ulike uttryk- kene til samme tid. Det er mosaikkperioder, perioder for olje og perioder for akvarell. Det

har vært litt travelt nå – med utstilling i Oslo som står for døren, og nå dette her. Hun nikker mot meg, og sier raskt så jeg ikke skal misforstå – at det var veldig hyggelig å bli spurt (om å bli portrettert i Vestby Nytt).

– Men så hadde jeg denne hofteoperasjonen i februar, forteller hun videre. – Jeg er lykkelig over å ha fått gjort noe med hoften. Men da går det raskt bort noen måneder. Jeg var på Jeløen Rehabiliteringssenter, sier hun, med en litt forfinet mine. For Inger Kvarving er alt annet enn en forfinet dame. Hun befinner seg på den plattformen hun selv har etablert. Reflektert, sindig og jordnær.

I PAUSEN

– Noen ganger må jeg legge bort arbeidet. Jeg må slappe av og komme unna bilder. Da er det bøker som gjelder. Jeg har stor interesse av å lese, sier Inger Kvarving. Veggene i stuen er dekket av bøker. – Jeg liker krim, fortsetter hun. – God gammeldags, underfundig krim må det være. Jeg er så glad for biblioteket i Hølen. De skaffer alt man kan ønske seg av lesestoff. Om de ikke skulle ha fått inn boken jeg ønsker, ja så får jeg en lapp i postkassen når den er ankommet. Og skulle jeg be om en bok som jeg har lånt tidligere, ja så er det ikke verre enn at jeg får vite det også, smiler hun. – Det er en sann glede hver gang bibliotekstempelet setter sitt preg på kartotekket. En god følelse at noe fortsatt kan håndteres manuelt. Inger viser en rolig,

Inger Kvarving er en jordnær og reflektert kunstner – som gir oss tilgang til naturfenomenenes ekstreme lyssetting.

litt nostalgisk barnlig glede i ansiktet – en liten pause fra den dypere tanken.

DET INDRE LANDSKAP

Inger Kvarving sier hun gjorde et riktig valg da hun flyttet til Hølen for seks år siden. – «Utsikten», som huset heter, er kanskje fra helt tilbake på 1700-tallet – uten at man kan si det med sikkerhet. Hun trives her i det gamle, men velholdte huset. Den gamle, røde Golfen ofrer alltid sin vanlige oppstillingsplass når hun venter besøk. Den kan se litt malplassert ut, der den står litt forvist – med to hjul utpå jordet. Men jeg er sikker på at den kommer seg tilbake til sin vante plass igjen – så snart besøket er over. Inger Kvarving er vokst opp i Steinkjer. Barnedomshjemmet er fortsatt i familiens eie. – Vi samles alle sammen og feirer jul der, sier hun. På mitt spørsmål om hun kjører den røde Golfen oppover, svarer hun raskt: – Julaften med motorstopp er ikke lykken for meg.

STEMNINGER FRA VALDRES

Inger Kvarving er opptatt av stemninger. – Himmelen i fjellandskap er så spennende. På en klar dag i Øystre Slidre kan du se helt over til Vestlandet. Gjett om det er motiver å male der, sier hun, lett oppstemt, men like rolig. – Jeg er ofte på hytta i Valdres, fortsetter hun. – Faren min vokste opp i Øystre Slidre, og det var hans foreldre som bygget stedet i 1913. Her er det god plass til alle. De hadde sans for romslighet i gamle dager. Men med god plass stopper også luksusen for oss. For det er ikke strøm, men vi har egen brønn. Vi synes det er fint å ha det sånn. Noen få endringer måtte vi likevel gjøre. Nå har vi fått solcellepanel og gass, og en grei dusjløsning. De unge i dag klarer seg ikke like lett uten dusj. Parafinlampene har vi fortsatt. Det er som å komme hjem – hver gang jeg kommer til Valdres, fortsetter Inger, med varme i stemmen. – Det er jordnært. Alle kjenner hverandre, og vi har gode venner blant

Denne akvarellen ble vist i Rammemakeriet i Son.

bygdefolket. Jeg føler at de står rundt oss. De viste det da far døde der oppe.

NORDLYSET

– Jeg oppsøker stemninger, fortsetter hun – og skyver til side den siste tanken. – Jeg har vært i Svolvær seks ganger. Vi var en fast gjeng med kunstnere som var innlosjert i Svolvær Kunstnerhus. Det var best å være der på vinteren – i februar/mars. Da var det Lofotfiske. Vi brukte Lofotposten som guide for når vi skulle stå opp, og lot oss styre av flo og fjære. En hel måned var vi der i slengen. Helt fantastisk. Mange lurte på hvorfor vi ikke heller var der om sommeren. Men om sommeren er det jo flere folk. Det var ikke folk vi var på jakt etter, det var lyset – og arbeidsmulighetene, da, føyer hun til.

– Nationen intervjuet meg en gang. Journalisten skrev så mye tøv og gærne ting. Men jeg fikk lov til å foreta rettelser. Det viste seg at da det kom på trykk, var ingen av rettelserne tatt med. Det kunne oppleves litt respektløst. Da jeg traff ham igjen, spurte han meg om han sto til Ng (som var et begrep for meget dårlig). Det kunne jeg absolutt bekrefte.

NÅR JEG REISER, SÅ REISER JEG GRUNDIG

– Det var andre steder å reise til også. Den første store reisen var i 1963. Da dro jeg sammen med en venninne til Hellas. Vi ble der i tre måneder. Jeg liker å utforske litt. Gå litt i dybden. Jeg har kanskje ikke reist mye, men når jeg reiser, så reiser jeg grundig. Jeg skulle gjerne reist til Spania en gang.

Bare for å slappe av. Kunne tenke meg å se meg om i det landet som så mange reiser til for å slappe av og være på ferie i.

Det er tid for å takke for hyggelig prat. Inger Kvarving slenger ikke rundt seg med superlativer. Hun fører et ydmykt, litt forsiktig språk, denne lysets kunstner. Hennes refleksjoner levner imidlertid ingen tvil om livsinnsikt, kunnskap og et raust indre.

Vi tar farvel for denne gang. Hun følger meg ut. – Golfen skal få på seg trekket, sier hun. – Til helgen skal jeg på hytta, og på rakfiskfestival i Fagernes. Bilen får stå her så lenge. *God tur til fjells, sier jeg idet vi skilles.* Det nye bekjentskapet følger meg i bilen hjem – og langt ut i den påfølgende uken, her jeg sit-

ter og skriver. Men vi skal treffes igjen i neste uke. Jeg tar historien hennes om journalisten i Nationen til etterretning.

UTDRAG AV BIOGRAFI

Inger Kvarving har sin utdanning fra Statens Håndverks- og Kunstindustriskole, Statens Kunstakademi, samt 5 år med studier i glass og grafikk i Stockholm.

Hun har hatt en rekke separatutstillinger, og har deltatt på enda flere kollektivutstillinger.

I tillegg har hun utsmykninger: som glassrelieff i Steinkjer Rådhus og i Coloplast i Danmark, samt glassvinduer i Birkagården Folkehøgskola i Stockholm.

Jeg er heldigvis oppdratt til å se – og til å huske synsinntrykket. Da er det ikke nødvendig å stå ute for å male naturen.

INGER KVARVING

Inger Kvarving døde brått og uventet 1. september 2007. Hun var da i gang med et nytt og spennende utsmykningsoppdrag for Steinkjer kirke.

Vi takker for alt Inger Kvarving har betydd for kunsten og for lokalsamfunnet.

Selv ønsker jeg å benytte anledningen til å takke for det gode vennskapet som hadde sitt utspring i dette intervjuet i 2004. Jeg opplevde Inger som et raust og godt menneske, og hun vil bli inderlig savnet.

Det er også trist at Inger ikke fikk oppleve å se denne kunstboken ferdig. Hun hadde hele tiden stor tro på prosjektet, og var en entusiastisk pådriver i kunstnerkretsen. Inger har selv arbeidet som skribent, og ønsket å gjøre sitt for at boken skulle bli behørig promotert.

*Kjære Inger. Takk for alt.
Elisabeth Kleven*

FLERE VEIER TIL ROM

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN
FOTO: PRIVAT

Motstående side:
Veien mot havet (1973).

Natt over byen (1969).

BODIL CAPPELEN, BILLEDKUNSTNER, SON I etterkrigstiden var det ofte de unges foresatte, samt oppvekstmiljøet, som la føringer for videre veivalg. Bodil Cappelen vokste opp i et miljø der tegning og maling som kunstart ikke var tema for en kvinne. Derfor ble den videre skolering bestemt litt på siden av hennes anlegg og ønske – i beste mening.

For det var tegning som var Bodil Cappelens besettelse. Hun tegnet uavbrutt, fra tidlig morgen til sen kveld. Plasseringen i klasserommet var ikke tilfeldig. Langt bak på rekka ga den perfekte oversikt for karikaturtegning. – Bodil legger inn en pause, og inviterer på lunsj med hjembakt brød og julekake med godt smør og ekte geitost. – Og så er jeg hekta på kaffe med sånn vispet melkeskum. Du vil vel ha litt mer skum?

– Tanken slår meg først nå, sier hun etter en liten pause. – De nærmest eksplosive seansene som utspant seg i barneskolen den første skoledagen etter hver sommerferie. (Jeg slår ubemerket følge, og merker der og da at vi ville ha kjempet om samme plassen.) – Hvilken kamp og avsløring av identitet som utspant seg i klasserommet, fortsetter hun. – Vindusplass kunne jenter bare drømme om i måneskinn. De plassene hadde gutta raskt erobret i nærkamp. Foran satt de som gjerne ville rekke opp hånden hele tiden, og som skulle bli leger og sånn – eller de som var blitt tvangsplassert der for å holdes under oppsikt.

INGEN KULTUR FOR KVINNELIG MALEKUNST

Etter artium måtte det tas en beslutning om videre veivalg. – Selv var jeg litt på jordet på den tiden, sier Bodil. – Jeg visste ikke hva jeg ville eller kunne. Så den avgjørelsen var det andre som tok. På den tiden passet det seg

ikke å tegne og male – men å veve, derimot, var mer riktig for jenter. Det var både moren min og hennes venninne skjønt enige om. Derfor ble Kunsthåndverkskolen med tekstil min videre skolering i tre år. I tvertid skulle det vise seg at jeg hadde mye mer til felles med de som gikk på malerlinja. For det var jo mange dyktige kvinnelige malere på den tiden også, skjønt de kom fra et mer inkluderende oppvekstmiljø.

MED BILLEDVEV SOM KUNSTNERISK UTTRYKKSFORM 1969-82

Bodil Cappelen debuterte på Høstutstillingen i 1969. Hun hadde sin første separatutstilling i UKS (Unge Kunstneres Samfunn) i 1972. I de fargerike billedvevene lå et sterkt samfunnsengasjement. Alt fra miljø til maktmennesker og kvinneundertrykkelse. Debuten ble etterfulgt av en rekke utstil-

En fristelse (1991)

ler du ikke da?» sa sidemannen brått. Spørsmålet ble slengt ut med all verdens letthet, som om det kom ut av et empatiløst hulrom. Ordene ble hengende i luften et øyeblikk, for så å danse videre som et lettelsens sukk mellom veggene i Kunsternes hus. Ja, hvorfor... Spørsmålet ble en «soleklar» vekker. Tiden var kanskje moden for et nytt kunstuttrykk. Men det var ikke helt uten følelser, usikkerhet og spenning at jeg sakte skjøv veven bort for å gi plass til staffeliet.

FAMILIEN

Bodil vokste opp i Stavanger og i Drammen. Hun har også bodd noen år på Sørlandet – og ett år i Kautokeino. Hun giftet seg med forfatteren og billedkunstneren Finn Strømsted fra Oslo. De fikk to barn; Aili og Rune. – Da jeg var i Finnmark var min datter ett år. Året i Kautokeino gjorde sterkt inntrykk. Aili fikk samisk navn. Mine opplevelser av de uendelige, stille og hvite vidder er uforglemmelig. Men det er ikke sånn lenger nå, sier hun raskt – som om tanken ikke var verdig å dvele lenge ved. – Snøskuternes inntog har endret landskapet og definitivt gjort den rause stillheten til historie.

Mine to barn har gitt meg fire flotte og kreative barnebarn. De er nok alle sammen arvelig belastet, sier Bodil med et smil. – Det er som oftest jeg som reiser og besøker dem – i Oslo og i Larvik. Men de kommer også hit til Son. Det var stor jubel da ett av barnebarna ble innvilget tillatelse til å utfolde sin kreativitet en gang han var på besøk. Vel hjemme igjen hadde han stolt fortalt vennene sine at farmor'n hans gjerne ville ha graffiti ved inngangspartiet. Bodil smiler, ... og jeg hører (les: lærer).

FRA HARDANGER TIL SON

Midt i livet og midt i vevingen treffer Bodil poeten Olav H. Hauge. Han er eplegartner og dikter fra Ulvik i Hardanger. De gifter seg og lever sammen i nitten gode og inspi-

En god venninne mente at jeg alltid hadde tegnet og malt lett naivistisk. Kanskje har jeg vært mer preget av norsk folkekunst enn det jeg selv har vært klar over.

BODIL CAPPELEN

linger med figurative tepper, og senere også litterært inspirert teppeveving. Det fulgte mange separatutstillinger og kollektivutstillinger – fra nord til sør i vårt langstrakte land. Bilder ble innkjøpt av Norsk Kulturråd, Oslo Kommunes Kunstsamlinger og Bergen Billedgalleri. I Norsk Kunstnerleksikon står det å lese om Bodil Cappelens arbeid at hun legger stor vekt på farger som skaper dybde, rom, avstand, nærhet, stemninger, og som gir betydningsfulle assosiasjoner.

«HVORFOR MALER DU IKKE DA?», SPURTE HAN

Tiden gikk veldig fort – helt til oppgjørets time gjorde sin uanmeldte entré. – I 1981 hadde jeg en separatutstilling i Kunsternes hus i Oslo. Der traff jeg på en bekjent. Mens vi sto der blant alle teppene, sa jeg at det jeg egentlig helst ville, var å male. «Hvorfor ma-

rerende år – i vakre, naturskjønne omgivelser i Hardanger. Olav Hauge er langt eldre enn Bodil. Når han går bort i høy alder, er hun ikke mer enn 64. For ikke lenge siden kom biografien om Olav H. Hauge (1908–1994). Han omtales som en av våre viktigste poeter fra forrige århundre.

Savn blir forsterket når en nær går bort. Barn og barnebarn – og to søstre – var nå altfor langt unna Ulvik. I 1998 vendte hun derfor blikket mot øst, og havnet – ikke helt vilkårlig – i Son. – Her på Store Brevik har jeg det kjempebra, sier hun. – Jeg har hage foran og fjell bak. Fjellsiden ender i noen kvadratmeter med hellelagt uteplass. Der ligger skifersten fra gamle helletak i Hardanger. Og der står plommetreet og epletreet på sin rette plass. Et lite stykke Hardanger på Store Brevik i Son.

VEDLIKEHOLDER STEMNINGER

Oppholdet i Kautokeino har satt sine spor. – Jeg ble helt hekta på samisk kultur, sier hun selv. – Hver dag ser jeg på samenytt på TV. Det var en tid jeg forsøkte å lære meg språket, men det gikk jo ikke. Jeg har gitt ut fem barnebøker på det samiske forlaget Davvi Gerji i Karasjok. Bøkene er skrevet på bokmål, og oversatt til tre samiske språkvarianter; nord-, sør- og lule-samisk.

NYTT PROSJEKT – DEN FIGURATIVE ROSEMALINGEN

Rosemaling er en viktig del av folkekunsten her i Norge. Det kunstneriske høydepunktet i rosemalingsens tid var rundt 1760–1850. Etter hvert ble tradisjonen utvannet, for så å bli tatt opp igjen på rosemalingskurs på 1970-tallet. Men da var det den mer «tradi-

Motiv fra ovnsplate anno 1632.
Utdrivelsen av paradiset (2003).

sjonelle» rosemalingen (fra planteriket) det ble satt fokus på. Blad, stengler og blomster ble malt med dystre, brune bunnfarger på trefat og boller.

Den figurative rosemalingen derimot – fra tidsepokens høydepunkt – har mange detaljer som Bodil Cappelen nå ønsker å ta frem igjen. – Vi må ikke la denne viktige delen av folkekunsten gå i glemmeboken, sier hun. – En god venninne sa at jeg egentlig alltid hadde tegnet og malt på denne måten – lett naivistisk. Kanskje har jeg vært mer inspirert og preget av norsk folkekunst enn det jeg selv har vært klar over.

UTSTILLINGER

– Jeg liker Moss som nærmiljø, sier hun. Ti store bilder med forskjellige motiver fra 1600-tallets jernovnsplater er utstilt i Moss by- og industrimuseum. Deler av denne utstillingen ble kalt «Vintervarme» – Fra jernverk til kunstverk.

Som «Månedens kunstner» er noen av arbeidene til Bodil Cappelen utstilt i lokalmiljøet. I Rammemakeriet i Son vises blant annet ett av disse nye maleriene fra den figurative rosemalingens storhetstid. Elefanten er gjen-skapt fra en skapdør fra Ål i Hallingdal.

Andre arbeider er utstilt på Postkontoret i Hølen og i Sparebank 1 i Vestby.

Født i Stavanger 1930
Flyttet til Son 1998.

UTDANNELSE:

3 år med tekstil og grafikk
Statens Håndverks- og Kunst-
industriskole, Oslo.

Utallige kollektivutst. Bl.a. 17 g. på
landsdelsutstillinger på Sør- og Vestland.
8 g. på Statens høstutstilling.
Flere separatutstillinger.

INNKJØPT AV

Bergens billedgalleri
Norsk kulturråd
Oslo kommunes Kunstsamlinger

Garantiinntekt 1977–1997

ILLUSTRERTE BØKER

Norske Barnerim og regler ,
Aschehoug 1984
Olav H.Hauge/ Bodil Cappelen, ABC,
Samlaget 1986, 1987, 1995
Pingvinen Po, tekst og bilder
Modige Marja, tekst og bilder, 1994
Bilete og tekstar frå Det gamle Testa-
mente. Norsk bokreidingslag 1993
De løyerlige norske familier. Bildekort-
stokk. Damm 1993
Olav H.Hauge - Bodil Cappelen: Brev
1970–1975.
Guavza (Liten Bamse), tekst og bilder.
Pekebok på sør- og lule-samisk. Davvi
Girji 1998
Rødhetta og Ulven. Bildebok nordsamisk
og norsk. Davvi Girji 2001

SEPARATUTSTILLINGER MALERIER

Galleri Nota Bene, Oslo 1991
Galleri Kolibri, Haugesund 1992
Hardanger Folkemuseum 1992
Hjadlane Galleri, Osa 1997
Galleri X ,Son 2000
Nes Jernverksmuseum «Ti malerier av
ovnsplatemotiver fra 1600-tallet.» 2003
Moss by- og industrimuseum. «Vinter-
varme. Fra jernverk til kunstverk.» 2004
70 illustrasjoner fra samiske barnebøker.
Tromsø Museum 2006

Mormor på stasjonen (1976).

Her vises ett av maleriene som Bodil Cappelen har i arbeid (2004). Motivet er hentet fra den figurative rosemalingens storhetstid rundt 1760-1850. Teksten viser at man også på den tid stevnet til krig i Guds navn.

TO SØSTRE I SAMSTEMT KUNSTNERÅND

TEKST OG FOTO: NINA ELISABETH BERG
FOTO: PRIVAT

Motstående side:

De syv søstre

Det sies at det var dikterpresten Petter Dass som gav fjellrekka navnet. De syv søstre har fått navnet sitt etter et sagn som forteller hvordan flere kjente fjellområder i Nordland er blitt til.

RIGMOR PORSVIK, BILLEDKUNSTNER, SON
KJELLRUN PORSVIK FORFANG, BILLEDKUNSTNER, SON

Månedens kunstner er denne gang to kunstnere; søstrene Rigmor Porsvik og Kjellrun Porsvik Forfang. To så samkjørte kunstnere skal man lete lenge etter, for det er stor samstemt skaperånd i søstrenes virksomhet.

At Rigmor og Kjellrun jobber tett sammen er kanskje ikke så rart. De har gjennom hele livet hatt et nært forhold til hverandre, og snakker samme «kunstspråk». De vokste opp ved Helgelandskysten i Nordland, der familien bodde på den lille øya Tjøtta ved Sandnessjøen. Som tvillingsøstre, midt i en søskenflokk på syv søstre, er de ofte blitt kalt «De syv søstre» – etter den kjente fjellkjeden med samme navn like i nærheten. Rekkefølgen er som i fjellkjeden: først kom tre jenter, deretter tvillingene i midten, og til slutt to jenter til. Den legendariske fjellkjeden har sin egen historie. Sagn som forteller om kjærlighet, hat og begjær, om lausunger og om det harde livet nordlendingene på kysten en gang levde. «De syv søstre» har inspirert og bergtatt mange kunstnere. På klare sommerdager speiles den karakteristiske fjellkjeden i det blanke havet. Men det hender oftere at havet går svart og sender sine skummende sinte bølger mot søstrene. Når det ugjestmilde været legger seg, er det som om ingenting har hendt, og stillheten senker seg. Fjellkjeden er symbolet på urokkelig trygghet. Kjellrun forteller at det var ekstra morsomt å bli spurt om å bidra i forbindelse med offentlige tilstelninger som hadde en eller annen relasjon til «De syv søstre».

FRA NORD TIL SØR

Rigmor flyttet fra Tjøtta da hun var 18 år gammel, Kjellrun da hun var 27. Det lå i kor-

tene at Kjellrun kom til å drive med noe kunstnerisk. Det var opprinnelig hun som kunne tegne. Så hun begynte med tegning, form og farge/tre og metallforming på Rognan

Bølger tredimensjonal form, teknikk vev, materiale papir.

videregående skole i Nordland (1978/79). Deretter ble det vev og instruktør på videregående skole i Narvik (1984- 1986) og så avsluttet hun utdannelsen med 5 år hovedfag ved Statens Håndverk- og Kunstindustriskole (1993), som i dag heter Kunsthøgskolen i Oslo. Rigmor kom raskt etter. Hun tok et år med tegning, form og farge på Fagerlia videregående skole i Ålesund (1982/83), et år videre med det samme på Hartvig Nissen i Oslo (1985/86) og til slutt 5 år på Institutt for tekstil hovedfag på Statens Håndverk- og Kunstindustriskole i Oslo (1991).
 – Da jeg gikk på Statens Håndverk- og Kunstindustriskole hadde jeg halvannen times reise hver vei, samt forberedende til hovedfagoppgaven på kvelden og min sønn å ta meg av. Jeg har aldri følt det som en belastning, forteller Rigmor.
 – Men det krevde en stor grad av selvdisiplin å få det til. Jeg jobbet med papir og tekstil i hovedfagoppgaven. I fire år var jeg med i kunstnergruppen Eterna i Oslo, og ble vant til å samarbeide. Vi jobbet mye med installasjon, hvor vi sto helt fritt og hadde hele rommet som område. Å se sammenhengen mellom ting og jobbe med mange slags materialer var spennende og utviklet meg videre i kunsten. Gjennom utdannelsene våre har vi begge lært å bruke våre kunnskaper til å kartlegge alt punktvis fra begynnelsen til sluttresultatet – før vi i det hele tatt starter opp. Det ligger enormt mye erfaring og arbeid bak å kunne se denne helheten før man begynner med et slikt installasjonsprosjekt,

og det er meget viktig å kunne dette for at det skal bli vellykket. I en slik prosess overlates ingen ting til tilfeldighetene. I 1988 flyttet Kjellrun til Son, og Rigmor kom hit i 1996.

KU-TARMER

Da Kjellrun tok hovedfag på Statens Håndverk- og Kunstindustriskole, begynte hun med det som skulle bli et stort kunst- og forskningsprosjekt på ku-tarmer. Hun trengte å finne et nytt materiale, og valget falt på tarmer. De viste seg å være fantastisk spennende å arbeide med. Hun viser frem mengder av fotografier av forskjellige arbeider som gjennom årenes løp ble til med tarmene, og jeg må innrømme at mye er vakkert og fascinerende. Det er slett ikke alltid mulig å forestille seg at det er tarmer det dreier seg om.

– Jeg forsøkte en gang å spenne opp en tarm på en metallplate. Det endte opp med at metallplaten bøyd seg! Det er et utrolig sterkt og fleksibelt materiale, forteller Kjellrun entusiastisk og med godt belegg etter lang erfaring.

POIESIS

Jeg møter kunstnersøstrene hjemme hos Rigmor i Randemveien, der de også har felles kontor. De startet opp sitt samarbeid og grunnla firmaet Poiesis i 1997, og lager i dag kunst, installasjoner, designer logoer og utarbeider totalkonsepter for fargesetting og interiør av bygninger. Flere skoler

Det som skjer mellom første punkt og siste gjentakelse er fascinerende for oss. Man kan gå så langt som å si at det er en del av oss, som en slags metamorfose.

RIGMOR PORSVIK OG KJELLRUN PORSVIK FORFANG

Grønne garderobeskap på Eidskog ungdomsskole.

Med samstemt skaperånd er kontorfellesskap praktisk for kunstnersøstrene Rigmor Porsvik (t.v) og Kjellrun Porsvik Forfang.

og barnehager har fått designet flotte garderobeløsninger. Bedrifter er rustet opp i alt fra resepsjonsdisken til kontorlokalene. I Nordland har de utarbeidet interiøret i et menighetshus, der det blant annet nå finnes et spesiallaget lystegn for de sørgende. Her i Vestby har de utarbeidet totalkonsepter for fargesetting og interiør for Vestby Rådhus og Mediasenteret (som utgir Vestby Nytt) for å nevne noen. De har også deltatt på flere kunstutstillinger.

Poiesis fikk støtte av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), på en idé om «det individuelle produkt».

– Når vi skaper et individuelt uttrykk er det skapt for akkurat de menneskene som er inne i akkurat det huset eller den bygningen, for eksempel barna i skolen eller arbeidstakerne på et kontor. Vi utarbeider totaløsninger som hever det estetiske og gir helhet og særpreget til lokalene, gjennom både fargevalg, form og materialvalg. Vi mener dette gjør mye for trivselen til de menneskene som daglig bruker disse rommene, forteller de videre.

– Vi er veldig nær hverandre i tankeprosessen, og stort sett enige om hovedtrekkene. Det er en kjempefordel å samarbeide, men

det kan også være slitsomt og kreve mye, forteller de to tvillingsøstrene, som ble vant til å «ta en diskusjon» gjennom oppveksten.

RYTME OG REPETISJONER

– Hva har oppveksten langs kysten i nord gitt dere av erfaringer som dere kan bringe videre i deres kunstnervirke?

– Det som særpreger oss i kunsten, er vårt felles ønske om å uttrykke en rytme gjennom stadige repetisjoner. Kanskje det er bølgene på havet som er inspirasjonen? Hva er det som skjer med et lite punkt som gjentas uendelig mange ganger. For eksempel punktet der trådene møtes i det lille krysset i et vevd stoff, eller et lite stykke glass. Uansett hvor like punktene ser ut, er de likevel aldri helt like, og det «skjer noe» underveis i gjentakelsesprosessen.

Dette er vesentlige observasjoner for vårt kunstuttrykk. Akkurat som vi mennesker tilsynelatende ser like ut, så er vel det en sannhet med modifikasjoner. Det som skjer mellom første punkt og siste gjentakelse er fascinerende for oss. Man kan gå så langt som å si at det er en del av oss, som en slags metamorfose, avslutter de samstemmig.

FRA SILIKON OG GUMMI TIL FADERVÅR I SILKE

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN
FOTO: PRIVAT

*Siden du spør kan
jeg jo røpe at jeg
faktisk er helt
uuttømmelig når
det gjelder ideer.
Men langt fra alle
er like gode, da.*

DOROTHEA VOLKART NORDAHL

Motstående side:
Presentasjon GM

DOROTHEA VOLKART NORDAHL, BILLEDKUNSTNER, SON

Billedkunstner Dorothea Volkart Nordahl var med i den første puljen av kunstnere som kom tilbake til Son i 1969. – Godt ledet an av Hildegard slo vi oss ned i Spinnerigården, forteller hun. Soningene gikk god for alt det Hildegard sto for – og folk begynte straks å gå turer forbi her for å se på kunstnerne.

Med sin idérike og breddfulle tekstil- og fiberkunst lager Dorothea kunst til å se på – kunst til å ta på – kunst som underbygger aktiviteten i det offentlige rom – kunst som har fått barn til å grøsse litt i overraskelse ved berøring. Hun har hatt en lang rekke separatutstillinger og kollektive utstillinger. I årenes løp er det også blitt mange spennende utsmykningsoppdrag, både til lands og til vanns.

– Det er denne spennvidden som gjør det gøy å være kunstner, sier Dorothea. – Det må være lov å skremme litt, kanskje være litt utfordrende. Jeg ønsker at kunsten kan ta fatt i deg og riste litt. Du vil huske slik kunst mye bedre enn noe som bare er pent, sier hun.

EN UTSMYKNING SKAL KLE ROMMET

Dorothea Volkart Nordahl har hatt utsmykningsoppdrag både i utland og innland; på hoteller, på båter, i teatre, i banklokaler, i det offentlige rom, osv, osv. I Vestby kommune står hun bak steinmuren i granitt på Rådhusplassen. – Idéen var å få forbigående til å stoppe opp og lese de små, men omfangsrrike ordene som er sandblåst, sier hun. – Utsmykningen i Rådhuset henger dessverre litt «forkjært» har jeg sett, men oppdraget jeg holder på med nå, for Såner kirke, vil få god plassering i det kirkelige rom. Utsmykningene til Royal Caribbean Cruise Line krevde

nær dialog med både arkitekt og kjemiingeniør, forteller hun videre. – Det er strenge sikkerhetskrav til materialbruk på skip. Etter mange lærerike timer kom vi frem til en helt spesiell type gummi som kunne brukes til mitt kunstuttrykk. Det ble vanvittig dyrt! Tilsvarende materiale er brukt i tetningslistene på undergrunnsbanen i London.

GUMMI OG SILIKON

– Det er fint om kunsten kan tillate å bli tatt på. Mine kunstverk i gummi og silikon har gledet alle alderstrinn. Neonfargene på de bevegelige mykdelene appellerer til noe mer enn det visuelle. Det må være lov å skremme litt med kunsten, – eller for den sakens skyld være litt utfordrende, sier Dorothea. – Kunsten skal være raus og ettertenksom, ikke kjip og kjedelig. Mye av det jeg har på utstilling er så spesielt at jeg ikke regner med å få solgt det, men så skjer det; når opplevelsen har satt seg, så ringer de tilbake. Ungdom synes noe av det er rå-kult.

Den siste gangen Son arrangerte poesifestival, laget jeg «våttrakter» til aktørene fra Oslo Synkronsvømming. Arbeid i forbindelse med festivaler og festspill er en stor og spennende utfordring. Jeg ønsker meg poesifestivalen tilbake til Son, sier hun. Slike arrangementer skaper viktig samhold og mye glede for mange.

Fra en bitteliten butikk i Sveits bestiller Dorothea Volkart Nordahl håndvunnet tråd. Sveits har tradisjon på lin og silke. Nå venter hun på gulltrådene. I utsmykningen av Såner kirke broderer hun med silke på lin. Det håndbroderte tekstilet vil bli ca. 6 x 2m, og vil bli ferdigstilt til sommeren.

SMS-fadervår i silke. Eksklusivt for Vestby Nytt vises her utsnitt av tekstil- utsmykningen. Arbeidet er et bestillingsverk som skal smykke nye Såner kirke.

SKOLEPROSJEKT MED ELEVER OG LÆRERE

I februar i fjor så et litt annerledes prosjekt dagens lys. Utsmykkingsprosjektet på Høyland Skule i Hå Kommune ble et spennende samarbeidsprosjekt mellom kunstner/lærer/elev – og ikke minst den nevenyttige skolevaktmesteren. Selv de elevene som i utgangspunktet ikke gadd å engasjere seg, bestemte seg etter hvert for å delta mer aktivt. Årsaken til at «isen ble brutt» kunne ha noe å gjøre med at jeg presenterte arbeidet som meget krevende og vanskelig, skriver Dorothea i et oppsummeringsnotat.

FORARBEIDET

Dorothea forteller at hun legger mye arbeid i å lage modeller av forslagene til utsmykking. Da er Mac'n blitt et uerstattelig arbeidsverktøy. – Men jeg har også stor glede av modellene av forslag som ikke kommer videre, sier

hun – og blåser støv av en modell av et forslag til utsmykking i Stortinget. Ved hjelp av digitalt kamera og en god fargeskriver har jeg kunnet gi modellen et helt identisk ytre, lik veggene på Regjeringsbyggets fasade. Hun kaster et litt kjærlig blikk på den lille modellen og innrømmer at man får dekket et behov allerede i forstadiet.

«MEN, HVOR TAR DU DET FRA?»

Før jeg visste ordet av det, plumpet det ut; det «velfunderte» spørsmålet. Dorothea smiler bredt, og lar meg ikke bli utilpass av den grunn. – Nei, sier hun lett; som om spørsmålet er blitt stilt for n'te gang, – det er bare sånn at jeg faktisk er helt uuttømmelig når det gjelder idéer. Men når sant skal sies – så er ikke alle like gode, da. Noen av forslagene er jo blitt forkastet også, og i ettertid kan jeg godt se at det kanskje var til det beste for alle parter. Men jeg har også gitt bort

Oppfordringen *Grip dagen* er like aktuell i alle rom. Og alt liv er hellig. Fisken er et viktig symbol i skriftene tilhørende den norske kirke. (Utsnitt under arbeid).

mange idéer, fortsetter hun etter en umerkelig tenkepause. Man skal være sjenerøs med idéene. Men jeg har én idé som er «skitbra» – som jeg gjerne skulle sett at noen gjorde noe med, fortsetter hun med iver og et friskt sveitsisk-norsk ordvalg. Vi skylder rasteplassen en oppgradering! Med steintavler til bord, der dikt, eller om bondelaget har en matoppskrift, freses inn i steinbordet. For eksempel oppskriften på Sons fiskesuppe ... og så kan det freses ut asjetter og kniv og gaffel. Det ville blitt pent på rasteplassen! – Ja! – bifaller jeg i adoptert iver, for nå som Kystkultursenteret har fått fornyet tillit på kommunens budsjett for 2005, skulle det jo være «duket» for et steinbord, skulle vi kunne mene...

NATURENS LOVER

Dorothea Volkart ble født i 1947 i en forstad like utenfor Zürich. Aldri hadde hun vel tenkt at den rike naturen i Sveits noen gang ville få en konkurrent. Lojaliteten til hjemlandet fikk seg imidlertid en knekk da Norge ble satt på reisekartet. For fascinasjonen ble altoverskyggende. Hun forelsket seg fullstendig i det store havet, som hun sier, og peker ut mot Oslofjorden. Men det var ikke tilfeldigheter som brakte

Dorothea til Norge. Studier hadde avdekket at Norge hadde en helt spesiell billedvevteknikk som hun ville lære mer om. Men å spore opp materiale tok mer tid enn antatt – og så var jo havet her så flott...

For Dorothea skulle egentlig til Mexico på den tiden. Fargene i Mexico hadde sådd en spire i den kunstneriske 20-åringen. Men en nær ungdomsvenn kunne allerede ane hva som var i ferd med å skje. Og det ville i alle fall ikke føre henne til Mexico.

Han fikk rett. Først etter 20 år løsnet Norge litt på det kunstneriske grepet om sveitserinnen som nå var blitt helt norsk, med norsk familie.

Å bosette seg i Son var et enkelt valg. – Jeg var blitt avhengig av nærhet til denne flotte fjorden, fortsetter hun og peker utover fra sitt romslige atelier beliggende på et høydedrag i Son. – Men jeg kunne tenke meg å ha en hytte, sier hun i nesten samme åndedrag. – Den skulle ligge et sted nær Bogstadveien – i Oslo. Da kunne man tatt med seg gode venner og «gjort Oslo» en helg i ny og ne, avslutter hun med et smil.

PS. På min vei ut av døren føyer hun pliktskyldigst til at hun har hytte – i Oslo.

ZIMARRA-ZAMARRA

Tekstilkunsten har gjennom historien vært det medium hvor anonyme kvinner har samlet sine tråder og gitt av sin inspirasjon, sitt håndverk og flid, slik at de vakreste stoffer og tøyer har kunnet formes til draperier, klær og interiører.

Hos paver, konger, prester, dommere, professorer; i det hele tatt gjennom hele historien har maktelitens verdighet blitt understreket nettopp gjennom de tekstiler man har båret. De vakreste og dyreste stoffer og forskjellige mønstre og farger har vært forbeholdt synliggjøring av elitens makt og posisjon. På italiensk betyr zimarra rett og slett prestekjole. Fransk simarre betyr dommerkappe eller professorkappe.

Det er kanskje et paradoks at nettopp paver, prester og kirkens øvrige menn som fremdeles sterkt holder på tekstilens evne til å markere verdighet og høytid, gjennom historien sterkest har hatt vanskeligheter med å frigjøre kvinnen til egen verdighet.

Mine tre skulpturer i svart gummi er knyttet sammen i kanskje den eldste av alle knuter: ghiordes.

Vi har målt kvinnens dyktighet gjennom hvor mange ghiordes

hun fikk plass til pr. kvadratcentimeter. Så mange ghiordes var nødvendig at kvinnen kanskje allerede i 12-13 års alder hadde fått for store hender til å lage tekstiler egnet for paver og konger.

I skulpturen er det integrert et strutse-egg, symbol på likhet. Hornet som i dyreriket er tegnet på makt og viljen til å bruke den, strutter opp fra den ene skulpturen, mens det grønnsvarte emu-egg plassert på en kjegle minner om at like forutsetninger ved fødsel i virkeligheten sjelden er tilfelle.

Chamarrer betyr på fransk kante, besette men også utspjåke, mens zamarra på spansk ikke bare betyr sauepels men også «sauepels!» Alle ord har kanskje samme opprinnelse og det er tilfellet som har gitt behov for flere ord og betydninger, for det var personen bak som skapte verdighet eller mangel på respekt. Historien har en merkelig evne til å slippe frem sannheten bare den får tid på seg.

Zimarra- Zamarra
DOROTHEA VOLKART NORDAHL

Utdrag av biografi/CV

SEPARATUTSTILLINGER

Mange separatutstillinger fra 1968 og frem til i dag, blant annet Galleri Anni von Mühlennen, Bern, Sveits, Galleri F15, Jeløya, Galleri Brandstrup, Moss, Hå gamle prestegard, Nærbø, Stavanger. Performance NATTDYKK, Son Poesifestival (Festivalutstillinger)

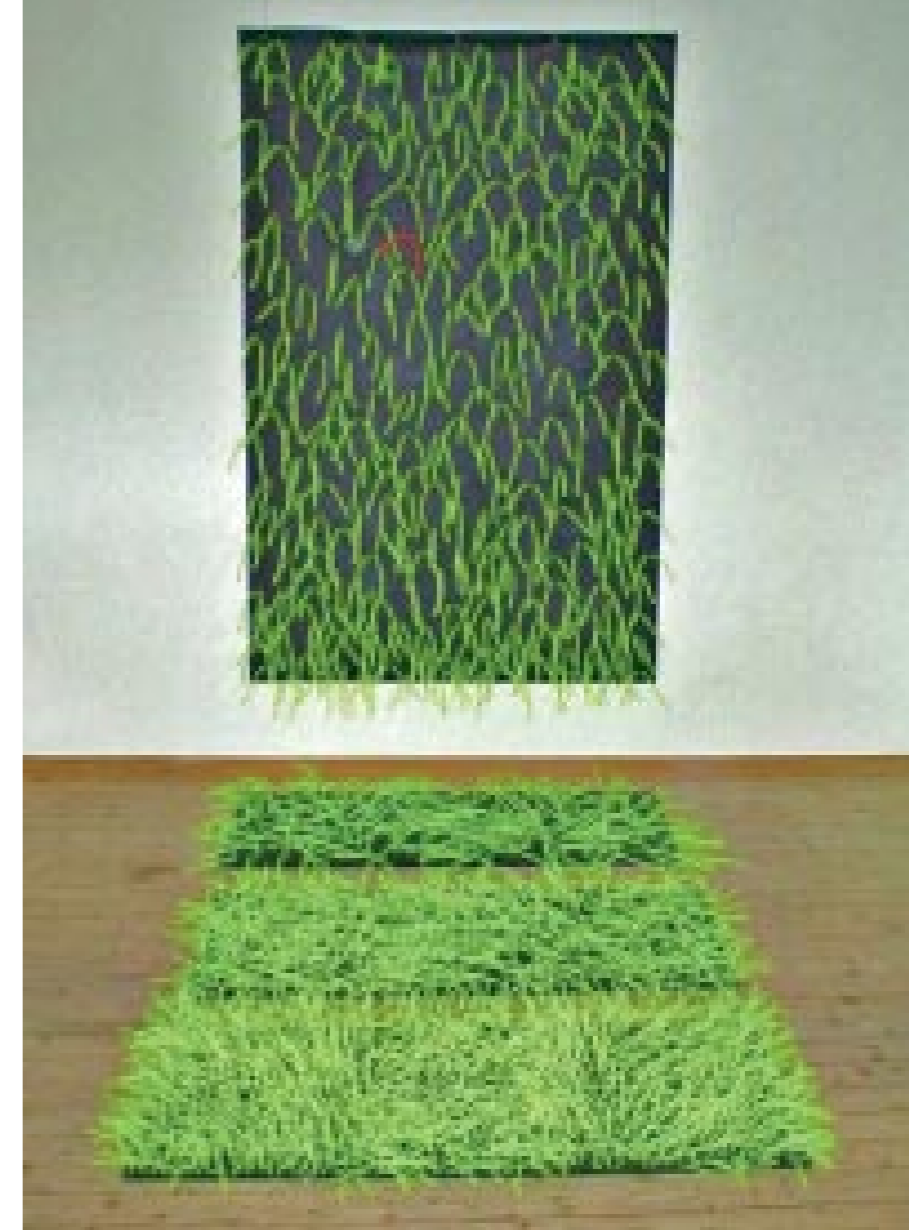
KOLLEKTIV OG GRUPPEUTSTILLINGER

Deltatt på en rekke gruppe- og kollektivutstillinger i inn- og utland, blant annet Tekstiltriennalen, Norske Bilder, International triennale of Tapestry, Lodz, Polen.

UTSMYKNINGER

INNKJØP ETC.

- 1971 Innkjøp. Moss faste galleri. Moss
- 1977 Utsmykningsoppdrag. Norsk Medisinaldepot. Oslo
- 1980 Innkjøp. Østfold fylkessamling
- 1982 Utsmykningsoppdrag. Moss gymnas 100 år
- 1983 Utsmykningsoppdrag. Den norske lægeförening. Voksenkollen, Oslo
- 1984 Vunnet Statens utsmykningskonkurranse. Det norske Teaters nybygg i Oslo
- 1985 Utsmykningsoppdrag. Hovedutsmykning Essos administrasjonsbygg, Stavanger.
- 1986 Innkjøp. ABC Bank. Akershus .
- 1992 Utsmykningsoppdrag. Commodore cruise line. Miami, USA
- 1997-98 Utsmykningsoppdrag. Steinmur. Rådhusplassen Vestby kommune
- 1998-2000 Utsmykningsoppdrag. Royal Caribbean Cruise Line. Utsmykningsoppdrag. Radisson, USA
- 2002 Utsmykningsoppdrag Rådhus i Vestby
- 2004-2005 Utsmykningsoppdrag Såner Kirke
- 2006 Utsmykningsoppdrag Vestby sykehjem

BORLAUGS TEOREM

Norman Borlaug er en berømt vitenskapsmann fra USA som blant annet fikk Nobels fredspris i 1970 for sin innsats i den «Grønne Revolusjon».

Borlaug mente at man kunne løse mange av jordens problemer ved å skaffe nok mat. Borlaug fremskaffet plantesorter som ga vesentlig større avlinger. I matematisk logikk eller aritmetikk er et teorem en utviklingsbar formel i et formelt system. I aritmetikken ligger det et sett aksiomer eller grunnantagelser som alt hviler på. Det er å anta at om man får dobbelt avling på et jorde blir flere folk mette. Dette er grunnlaget for beundringen av Borlaugs arbeid, den grønne revolusjon,

som ledet til at Borlaug fikk nobelprisen. Nå ble ikke situasjonen nødvendigvis slik som matematikken kunne tyde på. Økte avlinger utmagret jorda, forårsaket saltopphopning, krevde innsats av kunstgjødning og kunstig vanning, produksjonsbetingelser som slett ikke var tilstede i de områder som spesielt trengte mer mat. Nå er ikke «Borlaugs Teorem» ment som et innlegg i ma-t og sultdebatten, men mer et forsøk på å fortelle at ting ikke alltid er slik som det ser ut i første omgang. Skriften på veggen som skaper almen begeistring er ikke alltid hele sannheten, noen ganger kanskje tvert om.

ET SKAPERVERK BARE EN MOR KAN ELSKE

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN
FOTO: PRIVAT

OLE MARTIN SKAUG, KERAMIKER, HØLEN **Ole Martin**

Skaug er født i 1965, og er oppvokst i Hole ved Tyrifjorden. Som sønn av en sjøkaptein fikk han være med på mange reiser, og har vært innom 70–80 land. Skal man dømme ut fra arbeidene hans; kan man bare undres over hva han må ha opplevd på disse reisene.

For på det stadiet der fantasien for oss andre er på bristepunktet spenstig – fra dét stadiet starter fantasien til keramiker Ole Martin Skaug. I noen av figurene ligger spenningsmomentet i å finne ut hvor langt det er mulig å gå i skapelsen av noe bare en mor kan elske. Dermed blir det en stadig søken etter alternativ estetikk i det groteske.

Men Ole Martin Skaug arbeider også med ting som har et helt annet uttrykk – og som han selv ønsker skal være vakre og stillferdige.

BAKGRUNN

Ole Martin Skaug er opprinnelig fotograf, utdannet ved California State University i Los Angeles. Men i tillegg til fotografstudiet gjennomgikk han også en grundig opplæring i en rekke andre kunstfaglige grener. Dette førte til universitetsgraden Bachelor of Arts. Men det var nærmest tilfeldig at det var keramikk han valgte å satse videre på. Inspirasjonen til å gå videre med dette materialet fikk han etter å ha fått en «Basic» opplæring fra en meget spesiell og eksentrisk professor på 65. – For øvrig var denne professoren en livsnyter av dimensjoner, tilføyer Ole. – For utover det å være en inspirerende læremester, var professoren en viril kapasitet – som forflyttet seg fjærlett rundt i universitetets korridorer og hadde seg med de unge studinene etter tur – og det mens han var samboer med én på 22.

Om du har en dårlig dag – ja da er det bare å iføre seg denne fantomdrakten, sier Ole Martin Skaug. – Så vil du snart merke at alt vil føles meget bedre.

NORSK ROTTEPINSCHER (N.R.P.) – EN NY RASE SER DAGENS LYS

– Det kan ha vært en ørliten promille å spore da den første rottepinscheren ble skapt, innrømmer kunstneren. – Det hadde vært fest på universitetet – og ved en innskyttelse tok jeg fatt på en kreativ natt. I grålysningen av en ung hangover kom det til syne en sårbar og sart sjel som var trukket i et forferdelig, skrekkinngytende ytre. Begynnelsen på et langt liv var skapt.

– Der og da ble han mitt uforbeholdne hjerdebarn, forteller Ole, og legger til at han på det tidspunktet ikke tenkte tanken på hvordan dette ville kunne bære avsted. – Men fordi jeg etter hvert hadde fått ganske mange bra tilbakemeldinger på dette vesenet, ble det med meg hjem til Norge.

DEN FØRSTE PRESENTASJONEN

– Jeg ble ganske snart akklimatisert i Oslo, og skjønnte at jeg måtte finne på noe for å betale ned et altfor stort studielån. Jeg tok med noen ting og dro til Norway Designs. Jeg ble advart på forhånd – at de neppe ville si ja til noe sånt. Norway Designs (ND) var kjent for sine pene og ordentlige ting. De fikk litt hakeslepp – og lurte på «hva i all vide verden...», men overraskende nok gikk de med på å ha det første eksemplaret av «Norsk Rottepinscher» i kommisjon. Etter få måneder begynte tingene å selge, og etter det har det gått slag i slag. ND er en kontakt jeg har et veldig godt forhold til, legger han til. – Selv forteller ND at de har kunder som bare kommer innom for å se om det er kommet noe nytt; kanskje noe som er enda mer ytterliggående. Det beste jeg vet er om jeg befinner meg litt i kulissene, og kan overheøre en kunde som verbalt nærmest brekker seg i avsky. Det er herlig.

ET UNIVERS AV UTTRYKK I STADIG PROGRESS

– Men et stygt ytre er ikke alt her i livet, sier kunstneren. – Det er viktig å kunne lage og utvikle et eget univers med et eget genuint uttrykk. Noe annet vil raskt falle igjennom. Jeg bruker aldri former. Disse groteske, absurde – eller kanskje bare rare – figurene må ha noe i tillegg for å ha livets rett. De må ha en dimensjon. For bak råskapen skjuler det seg kanskje en svakhet – noe unnvikende – noe sårbart, legger han ettertenksomt til.

– Det er ikke alltid jeg vet hva jeg skal lage. Ofte gjør jeg ikke noe annet enn å drodle litt på hva og hvis. Mange figurer blir utviklet underveis. Om tre år vil trolig en tilsvarende figur ha et annet uttrykk. Alt jeg lager er i progress mot noe jeg skal lage som 70-åring. Og dén figuren er jeg spent på! Utfordringen vil bli å balansere råskapen. Det er en hårfin grense før det tipper over til det naivistiske. For noen av figurene er bare røffe og enkle. *Ser jeg kanskje en svigermor blant figurene?, spør jeg.*

– Tja, man kan godt si at en figur ligner på noen, sier Ole. – Det er ikke sikkert at det er så galt. Det kan skjule seg mye godhet bak et mindre pent ytre.

Hvem kjøper kunsten din?

– Jeg lager både store og små figurer, sier Ole. – De tingene jeg lager mange av holder jeg nede i pris, slik at de er tilgjengelige for de fleste. I en tid der folk har mer enn nok av strømlinjeformede og gjennomdesignede ting, er mange på utkikk etter de rare, sære objektene med personlighet. Vi trenger kontraster for å gi spenning til det vi omgir oss med, sier han.

DISIPLIN OG ARBEID

– Skal man være kunstner, gjelder to ting, påstår Ole Martin Skaug. – Det er talent og disiplin. Og det er langt fra sikkert at det er talent som er det viktigste. Jeg er nok relativt ekstrem på den disiplin delen. Men jeg er

Her er kunstnerens egen kortversjon av historien om Norsk Rottepinscher (N.R.P.).

Vanlig i Norge rundt siste istid. Mye brukt i hundekamper i vikingtiden. Antallet senere drastisk redusert som følge av utstrakt jakt på grunn av herjinger i reinflokkene. Antatt utdødd inntil et kull ble funnet i en låve på Mysen i 1954. Genene var da forurenset av både gris og grevling, men gjennom intenst avlsarbeid har den rene rasen gjenoppstått. Rottepinscheren kjennetegnes av den aerodynamiske kroppen, det edle hodet, og de uttrykksfulle øynene. Den får kun en valp om gangen, som blir hos moren til den er 18 år. Rottepinscheren trives best på en høykaloridiett av øl og pølser - hvis den får tørrfor, krøller den seg sammen og dør. Hunden elsker barn, spesielt med ketchup. Rottepinscheren er ikke menneskets beste venn. Den har dyreverdenens kraftigste bitt, og glemmer aldri.

heldig; jeg produserer etter budsjett, og har ennå ikke laget noe jeg ikke har solgt. Hele tiden har jeg i bakhodet å lage dyr som jeg skulle ønske fantes: Drømmerasen, – kan du tenke deg hvordan det ville være å komme med en sånn i bånd? Han nikker i retning av en gjeng håpefulle – men ennå ikke stuerene (ikke ferdige) rottepinschere.

Får du tid til noe annet – en hobby kanskje?

Ole innrømmer å ha ekstra arbeidskapasitet. Og selvdisiplinen blir strengere for hvert år som går. – Men det er ikke verre enn at jeg kommer meg ut, steller litt i hagen eller gjør andre ting – når været tilsier det. Eller det hender at hele familien tar seg en tur på utstilling for å se på andres kunst. Vi kjøper

gjærne andres kunst, sier opphavsmannen til Norsk Rottepinscher – og legger til at det som skal være innomhus godt kan være litt mer diskret.

Om ikke lenge er det også i planen å utvide verkstedet – eller kanskje kjøpe noe annet – eller bygge på tomten. – Dette verkstedet her var jo egentlig en midlertidig løsning. Jeg trenger minst fire ganger så stor plass – om jeg skal ha en komfortabel arbeidsplass med større ovn og bedre avtrekk. Så lenge jeg er i dette uthuset er jeg helt avhengig av suksessivt å få bort alt som er ferdig.

UTSTILLINGER/SALGSUTSTILLINGER

Ole Martin Skaug arbeider hovedsakelig i steingodsleire, men også i andre materialer som jern, bly og epoxy. Han har hatt en rekke separat- og kollektivutstillinger i Norge, Sverige, Nederland og USA. Hans arbeider er å få kjøpt i Norway Designs i Oslo, samt ved en rekke gallerier rundt om i Norge og Norden.

Noen ganger lager jeg dyr som jeg skulle ønske fantes: Drømmerasen...

– Kan du tenke deg hvordan det ville være å komme med en av disse i bånd? Ole Martin Skaug nikker i retning av en gjeng håpefulle – men ennå langt fra stuerene (ikke ferdige) rottepinschere.

I JORDNÆR UNDRING

TEKST OG FOTO: ELISABETH KLEVEN

CHRISTINE HALD, KERAMIKER, HVITSTEN – Noen ganger lurer jeg virkelig på hvor det kommer fra, sier hun når jeg spør hvordan ideene blir til. Christine illustrerer følelsen med hendene, i en bevegelse nedenfra og opp. – For kreativiteten starter nedenfra, for så å arbeide seg oppover i kroppen – på en måte.

Hun ser litt undersøkende i min retning, og tenker kanskje at det trengs en forklaring. – Ja, det høres sikkert helt rart ut, men jeg kan ikke si det på annen måte. Hadde jeg ikke vært så jordnær, ville jeg begynt å lure, men jeg blir bare glad når idéene kommer. Da sitter jeg bare og smiler – og tenker: Er det mulig?

Christine er ydmyk, og virker rent ut takknemlig for sin egen kreativitet. Men hun legger ikke skjul på at det er mye inspirasjon å hente i hennes umiddelbare omgivelser.

ET HJEM TIL INSPIRASJON

Christine Hald byr på saft av hyllebærsirup. – Vi kjøpte med oss noen flasker sist vi var i Østerrike, sier hun. – Det er ikke så viktig å holde vinkvoten lenger. Er blitt litt mer opp-tatt av helse etter hvert – men er ennå ikke helt fanatisk, legger hun til.

Solen flommer inn i den store stuen. Hun har vist meg verkstedet, i annen etasje. Store, romslige arbeidsbenker, brenneovn og hylleplass til oppbevaring av ferdig kunst. Utsikten er fascinerende herfra. Fjorden ligger speilblank denne tidlige vårdagen. Det gamle huset er helrenoveret. De store vinduene er gjenskapt i den opprinnelige stilen – med sprosser og hasper. Om vegger kunne snakke! Noen lukter er bevart. Det vekker minner fra en fordums tid, og jeg registrerer at litt hektiske skuldre senker seg. Jeg har ikke trådt over denne terskelen siden barn-

dommen, da sydamen Ella Arnestad bodde her, og vi gikk ærend og fikk småkaker. Det var det året «Granatmannen» gjorde Oslos gater til skrekens arena. Han plasserte granatfeller med snubletråd på strategiske steder der folk gikk. Det var det året jeg sluttet å gå. Heretter føk bena som trommestikker over asfalten. Med Hvitsten som fristed i helgene kunne jeg lande.

FUNDAMENTER

Proporsjoner, harmoni og utålmodighet er umiddelbare fundamentale elementer relatert til Christine Hald. Det legger hun heller ikke skjul på. Hennes arbeider er fulle av detaljer. – Jeg plundrer ofte for å få balanse i det ferdige produktet. Måler og beregner. Jeg er veldig kritisk til proporsjoner, det skal være harmonisk. Jeg vurderer opp og ned. Moren

min fortalte en gang; at for å se en ting med nye øyne, kan man snu tingen på hodet. Da blir det lettere å oppdage om komposisjonen er harmonisk. Det rådet har jeg tatt til meg, sier hun, men innrømmer at dette med harmoni er en aldri så liten besettelse – som ikke bare begrenser seg til kunsten. – Og jeg er så utålmodig av natur at det noen ganger skader både kunsten og meg selv. Innrømmelsen kommer som en oppgitthet. – Jeg må simpelthen se resultatet før det er ferdig. Det er derfor jeg nå velger å bruke en porselensblanding med farge (begitting) som ikke endrer seg nevneverdig ved brenning, sier hun fortrolig.

KJEVLER LEIRE

Det viktigste verktøyet Christine bruker i arbeidet med leire, er kjevlle. – Kjevlingen gir overflaten liv. Det er masse som skal passes på. Mye kan sprekke opp når det er flere deler som er satt sammen, forteller hun. Elementene blir montert med en stor tregaffel. Det er mest vaser og krukker som er satt sammen av flere deler – men også bilder. – Mye av keramikken passer best til utstilling. Annet lager jeg for produksjonssalg; som serieproduksjonen med glaserte fliser med dyremotiv – noen naturalistiske og andre i mer fantasi. Disse kan passe som gaver i forbindelse med bursdag, dåp, eller lignen-

de. Nå har jeg, for eksempel, nettopp fått en etterbestilling fra Sentralsykehuset i Lørenskog. Det er Blodbanken på sykehuset som gir en dekorflis som takk til blodgiveren.

LIKE BARN LEKER BEST

Christines figurative dyremotiver er fulle av uttrykk. – Jeg kan ikke annet enn smile når jeg ser mannen min i en fantasifigur, sier hun. – Og det verste er – eller kanskje det beste – at han kan se det han også. Vi er utrolig like, Hans og jeg. Skulle vi bli likere, må neste skritt være kloning. Hun biter det i seg, og tilføyer – med manglende overbevisning – at det kanskje ikke er så bra å være så like heller. Mer dveling blir det ikke ved den saken, før hun konkluderer. – I alle fall har vi det kjempebra sammen. Vi koser oss glugg ihjel. Det har vi gjort fra første stund – helt siden vi traff hverandre for 25 år siden.

Christine tar ingenting for gitt. At hun skulle finne sin livsledsager med sånn klaff, er et lykketreff hun stadig tenker på. – Det var i slalåmbakken i Saalbach, Østerrike. Det var et forrykende snøvær – man kunne nesten ikke se en hånd for seg. Plutselig sto det én ved siden av meg som rådet meg til ikke å kjøre alene i slikt vær. Han fortalte at han var derfra, og var skiinstruktør. Det virket fornuftig å gjøre som han sa, selv om jeg var en trenet skilærer. Og siden har vi vært sammen.

NÆRHETEN TIL LIV ER INSPIRASJON

Hans Hinterholzer er oppfinner, og er ganske mye eldre enn Christine. – Det er mange som reagerer litt på det. Men selv ofrer vi ikke aldersforskjellen en tanke, sier hun med overbevisning. Hun sender et blick ut i hagen der Hans har startet på vårryddingen. Mara har funnet ballen sin og forsøker å få ham på andre tanker. Det firbente familieoverhodet synes det er merkelig at mennesket kan gi så mye oppmerksomhet til pinner som ikke flyr i luften. Mara er en fem år gammel samojed som er full av liv og skjemt. Hun er

– Mara har tjafser både her og der, og er modell for mange av uttrykkene i reliefene, sier Christine. Mara er et ubestridt midtpunkt, med et enda mindre bestridt kroppsspråk.

Jeg håper at minimalismen ikke kommer. For da vil ikke folk ha noen ting på veggene sine – bare store, rene, hvite flater – uten kunst. Det ville vært trist.

CHRISTINE HALD

etterfølgeren til Tamara, som ble 12. Helt fra Christine fikk sin første valp av bestemoren, har «menneskets beste venn» vært en viktig del i hennes liv. Mara er modell for mange av figurene hennes. – Hun har tjafser både her og der. Og hun er snill, rar, utpekulert – og noen ganger litt slem. Dette er kontraster som jeg forsøker å gjenskape i mine motiver. Man blir jo lei av å bare være snill – så innimellom lager jeg et vesen med tagger på.

SON OG HVITSTEN

Christine har sine røtter i Son. Kunstnerforeldrene, Finn og Dagny Hald, etablerte sitt verksted her i 1956. Christine mener Hvitsten har fått beholde sitt særpreg, og at stedet befinner seg på det stadiet Son var for 30 år siden. Og det er bra for henne. – Naturen er en vesentlig inspirasjonskilde, og det er veldig viktig for meg å bo riktig, sier hun – og vedstår seg sin mening om at Hvitsten er heldig som har skipsreder Fred. Olsen som sin beskytter.

Lubben elg (2007)